

Észrevételek

az Állami Számvevőszék V-0625/2016. számú jelentéstervezetében foglaltakra

Tárgy: a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala pénzügyi és vagyongazdálkodásának, a HIPAvilon Nkft.-vel fennálló szerződéses kapcsolatai szabályszerűségének és a közös jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatellátásának ellenőrzése kapcsán megküldött 2016. február 22-én kelt jelentéstervezetben foglaltak véleményezése

Az Állami Számvevőszék (a továbbiakban: ÁSZ) megküldött jelentéstervezete a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál (a továbbiakban: SZTNH vagy Hivatal) a tárgyban nevesített három témaellenőrzés megállapításait foglalja össze a maga 50 oldalas szövegében (és mellékleteiben). Az ellenőrzés jellemzője volt, hogy egymástól valamelyest független témakörök, eltérő időpontokban elrendelt és eltérő időszakokra vonatkozó ellenőrzésére került sor. A jelentéstervezet már a terjedelméből adódóan is rengeteg megállapítást tartalmaz, amelyekből kiindulva 24 javaslatot fogalmaz meg (egyet a miniszternek, 19-et az SZTNH elnökének, négyet a HIPAvilon Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatójának).

A jelentéstervezet megállapításait tekintve látható, hogy pozitív és negatív értékelésű, jelentős és jelentéktelen elemek egyaránt találhatók benne. Az SZTNH álláspontja szerint ugyanakkor a jelentéstervezet számos kérdésben megalapozatlanul jutott negatív véleményre, annak ellenére, hogy a helyszíni ellenőrzési szakaszban a tények bemutatása, azok körültekintő értelmezésének egyeztetése megtörtént és az ezeket alátámasztó dokumentumok becsatolásra kerültek. A téves értelmezésből kiindulva igen jelentős kérdések tekintetében is hibás következtetések szerepelnek az anyagban és ezekből megalapozatlan javaslatok kerültek megfogalmazásra.

Kiemelendő, hogy a jelentéstervezet által javasolt intézkedések között három esetben munkajogi felelősség tisztázását is indítványozza a tervezet (a miniszternek tett javaslatban, valamint a Hivatal elnökének tett, a 6. és 8. pontok szerinti javaslatokban). Mindhárom megállapítás megalapozatlan, a levont következtetés hibás, a személyi intézkedés kezdeményezése minden jogalapot nélkülöző.

A tervezet ezen túlmenően is tartalmaz olyan - kisebb jelentőségű - megállapításokat, kijelentéseket, amelyek a tényekkel nincsenek összhangban.

A leírtak alapján két kiemelt témát kíván az SZTNH mindenekelőtt észrevételezni azok súlyosan megalapozatlan tartalma miatt, majd ezt követően, immár a jelentéstervezet egyes pontjainak sorrendjét követve reagál az SZTNH a további megállapításokra, ahol elengedhetetlennek tartja az észrevételek megtételét.

I. Az SZTNH és a HIPAviron Nonprofit Kft. szerződéses kapcsolatrendszere

Kiemelt hangsúllyal szerepelnek a jelentéstervezetben az SZTNH és a HIPAviron Nonprofit Kft. szerződéses kapcsolatai (jelentéstervezet 11., 12., 15-16., 19., 36-42. oldalak).

Ebben a tekintetben a jelentéstervezet a tételes jogszabályi előírásokat figyelmen kívül hagyva, illetve azokkal ellentétesen megalapozatlan állításokat tartalmaz és azokból téves következtetéseket von le az SZTNH és a HIPAviron Nonprofit Kft. terhére.

A jelentéstervezet 11. oldalán az *„I. Összegző megállapítások, következtetések, javaslatok”* részében kerültek leírásra az ÁSZ által megfogalmazott kifogások.

Ezen összegző kritikus megállapításokat a tervezet a későbbiekben jogszabályhelyekre utalásokkal egészíti ki, így hivatkozik a Ket. 12. § (3) bekezdésére, az Szt. 44-45. §-aira, 53. § (1) bekezdésére, 69-69/A. §-aira és 115/H. § (1) bekezdésére, továbbá a HIPAviron Nkft. által megkötött megbízási szerződésekkel összefüggésben az Ávr. 51. § (2) bekezdésére.

A jelentéstervezet ezen része tévesen azt tartalmazza, hogy:

- 1) a HIPAviron Nkft. jogosulatlan nemzetközi kapcsolattartási tevékenységet végzett,
- 2) a HIPAviron Nkft. által ellátott újdonságkutatás hatósági tevékenységnek minősül, ezért abba az SZTNH nem vonhatta volna be a HIPAviron Nkft.-t,
- 3) az SZTNH hatósági adatokat adott át a HIPAviron Nkft.-nek betekintésre, adatkezelésre
- 4) az SZTNH kormánytisztviselői tekintetében jogsértés történt annak ellenére, hogy a Kttv. összeférhetlenségi szabályai a tervezet szerint is betartásra kerültek
- 5) a HIPAviron Nkft. által ténylegesen ellátott tevékenységek és az alapító okiratában felsorolt tevékenységi köröket tartalmazó TEÁOR kódok nem voltak összhangban.

Ezen téves megállapításokból pedig hibás következtetéseket von le a jelentéstervezet.

Ezzel szemben az adott pontok tekintetében a tények a következők:

- 1) **A HIPAviron Nonprofit Kft. az SZTNH nevében, vagy megbízásából semmilyen nemzetközi kapcsolattartást nem végzett az Szt. 115/L. §-a szerint, az SZTNH az Szt. 115/L. §-a szerinti nemzetközi tevékenységébe a HIPAviron Nkft.-t nem vonta be, kizárólag az Szt. 115/I. §-a szerinti állami dokumentációs és információs tevékenysége keretében működtek a felek együtt a 2012. és 2013. évben tájékoztató szolgáltatásokkal összefüggésben.**
- 2) **A HIPAviron Nkft. részéről végzett „újdonságkutatási tevékenység” semmilyen szempontból nem tekinthető közhatalmi jogkörben gyakorolt hatósági**

tevékenységnek, sem az Szt., sem a Ket. alapján, hanem az egy külföldi hatósággal megkötött nemzetközi intézményközi – magánjogi természetű – megállapodás alapján végzett szolgáltatás. Így annak teljesítésébe az SZTNH az Szt. 115/E. § (7) bekezdése, 115/I. § d) pontja és a 287/2010. (XII. 16.) Korm. rendelet szabályai alapján jogszerűen vonhatta és vonhatja be a HIPAviron Nkft.-t.

- 3) Az SZTNH semmilyen hatósági adatot nem adott át a HIPAviron Nonprofit Kft. részére, hanem kizárólag kisegítő feladatok ellátásával, azaz bizonyos dokumentumok és ábrák digitalizálásával, szkenneléssel, leírásgyártással, térítvevények, határozatok, szerelőlapok, akták, stb. helyszíni irattári kezelésével bízta meg a társaságot.
- 4) Az SZTNH és a HIPAviron Nkft. is az SZTNH kormánytisztviselői tekintetében jogszerűen, valamennyi jogszabályi előírás betartásával jártak el akkor, amikor az összeférhetetlenségi szabályok betartása mellett a HIPAviron Nkft. a hivatali érintett kormánytisztviselővel megbízási szerződést kötött a nem hatósági feladatnak minősülő újdonságkutatások saját szabadidejükben külön díjazás fejében történő elvégzésére.
- 5) A HIPAviron Nkft. az alapító okirata szerinti tevékenységeket látta el üzletszerűen.

A jelentéstervezetben írtak cáfolatának részletes kifejtése

- 1) A HIPAviron Nonprofit Kft. az SZTNH nevében, vagy megbízásából semmilyen nemzetközi kapcsolattartást nem végzett az Szt. 115/L. §-a szerint, az SZTNH Szt. 115/L. §-a szerinti nemzetközi tevékenységébe a HIPAviron Nkft.-t nem vonta be, kizárólag az Szt. 115/I. §-a szerinti állami dokumentációs és információs tevékenysége keretében működtek a felek együtt a 2012. és 2013. évben tájékoztató szolgáltatásokkal összefüggésben.

A jelentéstervezet 38. oldalának negyedik bekezdése megalapozatlanul és minden alap nélkül állítja, hogy az SZTNH „... az Szt. előírásai ellenére bízta meg a HIPAviron Nkft.-t nemzetközi kapcsolattartási feladattal a 2012. május 16. és 2013. december 31. közötti időszakban érvényben lévő megállapodásokban, mivel az Szt. 2013. március 31-éig hatályos 115/L. §-a alapján a Hivatal kizárólag „az érintett államigazgatási szervekkel” működhetett közre a nemzetközi kapcsolattartási feladatokban, ...”.

Az SZTNH számára eleve érthetetlen, hogy a jelentéstervezet készítői miből jutottak arra a téves következtetésre, hogy az SZTNH az Szt. 115/L. §-a szerinti „nemzetközi kapcsolattartással” bízta volna meg a HIPAviron Nkft.-t. Ez a kijelentés minden alapot nélkülöz, ellentétes minden ténnyel és minden dokumentummal.

A jelentéstervezetben hivatkozott Szt. 115/L. §-a az alábbi szöveget tartalmazta (a jelentésben említett 2013. március 31-éig):

115/L. § A szellemi tulajdon területén folyó nemzetközi, illetve európai együttműködésben a Hivatal - együttműködve az érintett központi államigazgatási szervekkel - különösen a következő képviseleti és egyéb szakmai feladatokat látja el:

a) részt vesz a Szellemi Tulajdon Világszervezete, az Európai Szabadalmi Szervezet, a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal, a Községi Növényfajta-hivatal vezető és egyéb testületeinek, a Kereskedelmi Világszervezet TRIPS Tanácsának, valamint - a tárgykör szerint felelős miniszter általános vagy eseti felhatalmazása alapján - más nemzetközi szervezetek tevékenységében;

b) gondoskodik az Európai Szabadalmi Szervezet tagállamait megillető jogok gyakorlásáról és az azokat terhelő kötelezettségek teljesítéséről, és ellátja az európai szabadalmi rendszer működtetéséből a nemzeti szabadalmi hatóságra háruló feladatokat;

c) a szellemi tulajdon védelme terén ellátja az Európai Unió tagállamaként való működésből eredő feladatokat, közreműködik az Európai Unió döntéshozatali eljárásaiban képviselendő kormányzati álláspont kialakításában, valamint az Európai Unió Tanácsának és Bizottságának szellemi tulajdonért felelős szakértői testületeiben történő képviseletében, ellátja az ezzel járó szakmai koordinációs feladatokat, továbbá együttműködik az Európai Unió iparjogvédelmi hatóságaival;

d) részt vesz a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó nemzetközi szerződések előkészítésében és végrehajtásában, javaslatot tesz e szerződések létrehozására;

e) kapcsolatot tart más országok és a nemzetközi szervezetek szellemi tulajdonvédelmi hatóságaival.

Egyetlen SZTNH – HIPAvilon Nkft. szerződés sem tartalmaz olyan utalást, amely az Szt. 115/L. §-ában szereplő bármely feladatba bevonná a HIPAvilon Nkft.-t, de nem található ilyen máshol sem, és az SZTNH-t a HIPAvilon Nkft. egyetlen egy alkalommal sem képviselte semmilyen módon az Szt. 115/L. §-a szerinti nemzetközi feladatok keretében. **Az SZTNH a szellemi tulajdon területén folyó nemzetközi, illetve európai együttműködéssel kapcsolatos Szt. 115/L. §-a szerinti képviseleti és egyéb szakmai feladatokba a HIPAvilon Nkft.-t nem vonta be, a társaság soha nem képviselte az SZTNH-t.**

A más iparjogvédelmi hatósággal megkötött szerződések tekintetében is kizárólagosan az SZTNH tartotta és tartja a kapcsolatokat nemzetközi partnereivel, így azon külföldi iparjogvédelmi hatóságokkal is, amelyek felkérték a hivatalt szolgáltatás nyújtására. Ezen esetekben a külföldi partnerrel az SZTNH áll (és állt mindig is) kizárólagosan szerződéses viszonyban és kizárólagos jelleggel tartotta a partnerrel a kapcsolatot. A vizsgálandó anyagok az SZTNH-hoz érkeztek be a partnertől, és az SZTNH küldte ki minden esetben a munka

elvégzése és hivatali ellenőrzése után a külföldi félnek a teljesítésül elkészült dokumentumokat. Ezen felül kizárólag az SZTNH számolt el a külföldi partnerrel a teljesítések után.

Feltehetően a jelentéstervezet összeállítói abba a hibába estek, hogy a 2012. május 16-án aláírt közszolgáltatási szerződés 3.1. pontjának g) alpontját értették félre. Ez a szerződéses pont a szellemi tulajdon területéhez kapcsolódó állami dokumentációs és információs tevékenységben való együttműködésről rendelkezik, és ennek keretében valóban említést tesz „a külföldi és nemzetközi társintézményekkel való kapcsolattartásról”, de ez értelemszerűen nem az Szt. 115/L. §-ában szereplő feladatokra vonatkozik, hanem az Szt. 115/I. § d) pontja szerinti tájékoztató szolgáltatásokkal, információs tevékenységgel van összefüggésben. Ugyanez a helyzet a 2013. május 31-én kelt „Közszolgáltatási szerződés 2013. évre a szellemi tulajdonvédelmi információs, tájékoztatási és dokumentációs tevékenységekben történő együttműködésre” elnevezéssel megkötött szerződés 3.1. h) alpontja tekintetében. (A ténylegesen elvégzett feladatok között olyan teendők szerepeltek, mint a projektkoordinátori feladatok keretében a belföldi tájékoztatást elősegítő projektek egyeztetése a hivatali szakmai felelősökkel, a projekt dokumentáció megírása, elszámolást támogató anyagok gyűjtése, koordinálása, vagy 2013. évben a szellemivagyon-értékelési módszertan ismertetése és alapszintű szolgáltatások bevezetésének megvitatása, előadás tartása szellemivagyon-értékelés témakörben, közreműködés nemzetközi internetes honlap továbbfejlesztésében stb.) Megállapítható tehát, hogy a jelentéstervezet összekeverte az Szt. 115/L. §-a szerinti, ott felsorolt ügyekben történő kapcsolattartást, az Szt. 115/I. §-a szerinti állami dokumentációs és információs tevékenység megvalósításához szükséges - adott esetben külföldi partnerrel való - kapcsolattartással, kizárólag azon az alapon, hogy a törvényi és a közszolgáltatási szerződés egyaránt a „kapcsolattartás” kifejezést tartalmazza és függetlenül annak tényleges tartalmától.

- 2) A HIPAviron Nkft. részéről végzett „újdonságkutató tevékenység” semmilyen szempontból nem tekinthető közhatalmi jogkörben gyakorolt hatósági tevékenységnek, sem az Szt., sem a Ket. alapján, hanem az egy külföldi hatósággal megkötött nemzetközi intézményközi – magánjogi természetű – megállapodás alapján végzett szolgáltatás. Így annak teljesítésébe az SZTNH az Szt. 115/E. § (7) bekezdése, 115/I. § d) pontja és a 287/2010. (XII. 16.) Korm. rendelet szabályai alapján jogszerűen vonhatta és vonhatja be a HIPAviron Nkft.-t.**

2.1.

Mind a jelenleg hatályos törvényi szabályokban (pl.: Ket.), mind a jogelméletben régóta egyértelműen meghatározottak azok az együttes elemek, amelyek megléte esetén egy tevékenység az állam nevében gyakorolt, tehát közigazgatási tevékenységnek minősíthető. Ezen együttes feltételek hiányában egy tevékenység sem minősülhet az állam nevében végzett hatósági tevékenységnek. Közhatalmi hatósági tevékenységről akkor lehet beszélni, ha törvényben meghatározott szervezet, az ügyfél törvényben meghatározott hatósági ügyében,

jogszabályban meghatározott eljárásban, a törvényben meghatározott hatáskörét gyakorolja, és döntése állami kényszerrel is kikényszeríthető.

Alapvető tévedés egy külföldi iparjogvédelmi hatóság számára intézményközi – magánjogi természetű – megállapodás alapján végzett újdonságkutatási tevékenységet, mint szolgáltatást hatósági eljárásnak „minősíteni”, akárcsak részben is, miután ennek egyetlen törvényi feltétele sincs meg.

A szóban forgó újdonságkutatások tekintetében

- az SZTNH **nem közigazgatási hatóságként és azon belül nem iparjogvédelmi hatóságként** jár el,
- az újdonságkutatást megrendelő külföldi iparjogvédelmi hatóság **nem minősül ügyfélnek,**
- a szerződésben megrendelt újdonságkutatás **nem minősül hatósági ügynek,**
- az újdonságkutatás **nem az Szt. és nem a Ket. eljárási szabályai szerinti** közigazgatási eljárás keretében történik,
- az újdonságkutatási tevékenység mint szolgáltatás **nem közigazgatási hatáskörből fakad,** mert az nem az Szt. és nem a Ket. hatósági hatásköri szabályaiból, nem más nemzetközi szerződésen alapuló regionális iparjogvédelmi együttműködésből, vagy más egyéb nemzetközi szerződésből, továbbá nem európai közösségi jogszabályból a nemzeti iparjogvédelmi hatóságra tartozó kutatási, vizsgálati, továbbítási, nyilvántartás-vezetési és egyéb eljárási cselekmény elvégzésére vonatkozó hatásköri szabályokból következik.

2.2.

A jelentéstervezetben ezzel a témával kapcsolatosan hivatkozott jogszabályhelyek áttekintése

a) A jelentéstervezet hivatkozik a Ket. 12. § (3) bekezdésére, amely az alábbiakat mondja ki:

*„12. § (3) E törvény alkalmazása szempontjából közigazgatási hatóság (a továbbiakban: hatóság) **a hatósági ügy** intézésére hatáskörrel rendelkező*

a) államigazgatási szerv, ...”

Az SZTNH természetesen nem vitatja hogy közigazgatási hatóságként jár el a törvény által hatáskörébe utalt „hatósági ügyekben”, így az iparjogvédelmi hatósági ügyekben is, de a külföldi iparjogvédelmi hatóságtól, a vele megkötött nemzetközi intézményközi – magánjogi természetű – megállapodás alapján **újdonságkutatásra kapott ügy NEM minősül sem az Szt., sem a Ket. alapján hatósági ügynek,** és azt nem ezen törvények eljárási szabályainak megfelelően kell kezelni.

b) A jelentéstervezet hivatkozik az Szt. 44-45. §-aira, terjedelmi okokból nem idézzük e normákat egészükben, csak a téma szempontjából releváns részeket, amelyek az alábbiakat mondják ki:

„44. § (2) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala hatáskörébe a következő szabadalmi ügyek tartoznak:

a) a szabadalom megadása,

b) a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése,

c) a szabadalom megsemmisítése,

d) a nemleges megállapítás,

e) a szabadalmi leírás értelmezése,

f) a szabadalmi bejelentések és a szabadalmak nyilvántartása, beleértve a fenntartásukkal kapcsolatos kérdéseket,

g) a szabadalmi hatósági tájékoztatás.

(3) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala hatáskörébe tartoznak az európai szabadalmi bejelentésekre és az európai szabadalmakra (X/A. fejezet), valamint a nemzetközi szabadalmi bejelentésekre (X/B. fejezet) vonatkozó rendelkezések alkalmazásából eredő ügyek is.

(4) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala jár el a kiegészítő oltalmi tanúsítványokkal kapcsolatos - külön jogszabályban meghatározott - ügyekben is.

(5) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala jár el a 816/2006/EK rendelet [33/A. § (1) bek.] hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő ügyekben (83/A-83/H. §-ok) is.

45. § (1) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben - az e törvényben meghatározott eltérésekkel - a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény rendelkezései szerint jár el.

(2) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - kérelemre jár el. ...”

A hivatkozott szabályok a jelen észrevételek előző 2.2) a) pontjában írtakkal állnak szoros összefüggésben. Az Szt. 44. § (2) bekezdése taxatíven sorolja fel a szabadalmi ügyeket és azokat a hatásköröket, amelyeket az SZTNH ezen ügyekben gyakorol. **A külföldi partner felkérésére végzett újdonságkutatások esetében az SZTNH nem az Szt.-ben meghatározott hatásköreit gyakorolja.**

Ugyanerre a következtetésre kell jutni akkor, ha az idevonatkozó további Ket. normát is elemezzük. A Ket. jelentéstervezetben szakaszszám tekintetében már hivatkozott 12. §-a, de annak ott nem hivatkozott (2) bekezdése az, ami meghatározza a hatósági ügy fogalmi tartalmát az alábbiak szerint:

„12. § (2) Közigazgatási hatósági ügy (a továbbiakban: hatósági ügy):

a) minden olyan ügy, amelyben a közigazgatási hatóság az ügyfelet érintő jogot vagy kötelességet állapít meg, adatot, tényt vagy jogosultságot igazol, hatósági nyilvántartást vezet vagy hatósági ellenőrzést végez,

b) a tevékenység gyakorlásához szükséges nyilvántartásba vétel és a nyilvántartásból való törlés - a fegyelmi és etikai ügyek kivételével -, ha törvény valamely tevékenység végzését vagy valamely foglalkozás gyakorlását köztestületi vagy más szervezeti tagsághoz köti.”

Vitathatatlan tény, hogy az SZTNH a külföldi partner által átadott újdonságkutatások esetében csak a külföldi iparjogvédelmi hatósággal áll kapcsolatban, aki nem ügyfél az adott ügy tekintetében. Az adott ügy tényleges ügyfele a másik nemzeti iparjogvédelmi hatóságnál kérelmet benyújtó személy. Ebből adódóan nem igényel részletes kifejtést, hogy az SZTNH újdonságkutatási tevékenysége nem hatósági ügy, mert sem ügyfelet érintő jog vagy kötelesség megállapítása nem történik, sem adat, tény vagy jogosultság igazolására nem kerül sor, sem hatósági nyilvántartás vezetés, sem hatósági ellenőrzés nem valósul meg, így az **SZTNH ezen újdonságkutatásokat a Ket. alapján sem kezelheti hatósági ügyként.**

A részletesebb kifejtés nélkül utalni kívánunk arra, hogy a helyzet értékelése szempontjából jelentősége van a jelentéstervezetben hivatkozott Szt. 45. §-ának, azon belül is a (2) bekezdés azon szabályának, miszerint az SZTNH *„a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - kérelemre jár el”*. Az már bemutatásra került, hogy az újdonságkutatás nem *„hatáskörébe tartozó szabadalmi ügy”*, de annak külön jelentősége van, hogy a kérelem nem az SZTNH-hoz került benyújtásra, hanem a külföldi iparjogvédelmi hatósághoz. Másként fogalmazva az SZTNH-hoz érkező újdonságkutatás iránti szerződéses megrendelés **nem minősülhet kérelemnek.**

c) A jelentéstervezet hivatkozik az Szt. 69-69/A. §-aira is. Ezen szakaszok előtt az Szt. az *„Újdonságkutatás”* címet tartalmazza, így külön érdemes erre kitérni. Az Szt. hivatkozott 69-69/A. §-ait szintén terjedelmi okokból nem idézzük teljes egészében, csak a két szakasz első bekezdéseit, amelyek az alábbiakat mondják ki:

„Újdonságkutatás

69. § (1) Ha a szabadalmi bejelentés megfelel a 65. § alapján vizsgált feltételeknek, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elvégzi az újdonságkutatást, és az igénypontok alapján - figyelemmel a szabadalmi leírásra és a rajzra - újdonságkutatási jelentést készít. ...

69/A. § (1) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a bejelentő kérelmére írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatási jelentést készít. ...”

Kétségtelen tény a terminológiai azonosság a törvényben szereplő és a szerződésben is szereplő tevékenység megnevezése között. Alapvető különbség azonban, hogy az Szt.-ben szereplő újdonságkutatás az SZTNH tekintetében egy közigazgatási hatósági ügy részszerkeze, míg **a szerződéses „újdonságkutatás” nem az SZTNH hatósági eljárása keretében ellátott tevékenység.** Az előzőekben leírtakkal összhangban már az Szt. 69. § (1) bekezdése feltételt támaszt az újdonságkutatás elvégzéséhez, **nevezetesen, hogy a bejelentés megfelel a 65. § alapján vizsgált feltételeknek,** és csak akkor írja elő a kutatás elvégzését, ha a törvényi feltételek adottak. Ezzel szemben a „szerződéses újdonságkutatásra” ilyen alaki feltételek vizsgálata nélkül kerül sor, hiszen az alaki feltételeket kizárólag a benyújtott iratok teljes körének ismeretében a külföldi partner iparjogvédelmi hatóság tudja vizsgálni. Tehát feltéve, de meg nem engedve, hogy hatósági eljárás részének tekintené bárki is ezt a szolgáltatásként végzett újdonságkutatást, mindenesetre azt előírt alaki vizsgálatnak kellene megelőznie, ami alapján nem is kerülhetne sor a tényleges kutatásra, hiszen annak előfeltételei nincsenek meg.

Az Szt. 69/A. §-a az ún. írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatási jelentés elkészítésének feltételeit tartalmazza. Kiemelendő már a 69/A. § (1) bekezdése alapján, hogy az kifejezetten a bejelentő kérelmére teszi lehetővé az adott írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatást. Így az **Szt. 69/A. §-ának alkalmazása az SZTNH külföldi partnernek nyújtott újdonságkutatási szolgáltatásai tekintetében fel sem merülhet, mert az SZTNH viszonylatában sem bejelentőről, sem bejelentői kérelemről, sem ilyen irányú speciális kérelemről nem lehet beszélni.**

Külön szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy hasonló vagy részben hasonló kutatási szolgáltatásokat piaci szereplők (pl.: szabadalmi ügyvivői irodák, ügyvédek) is nyújtanak és nyújthatnak is jogszerűen Magyarországon és más országokban egyaránt. Tehát önmagában a jellege alapján az újdonságkutatási tevékenység semmi esetre sem tekinthető közigazgatási tevékenységnek.

Az ÁSZ a jelentéstervezet elkészítésekor nem vette figyelembe a vizsgálat során átadott, az SZTNH és a Szingapúri Szellemi Tulajdonvédelmi Hivatal (a továbbiakban: IPOS) között létrejött nemzetközi intézményközi – magánjogi természetű – megállapodást sem, noha annak 3. cikke határozza meg a speciális újdonságkutatási vélemény elkészítésére vonatkozó elvárásokat. Az említett pont kiemeli, hogy a szolgáltatási feladatnak olyan dokumentumok feltárását kell megcélózni, amelyek **a szingapúri szabadalmi törvényben technika állására adott definíció alapján,** vagy a szolgáltatást végző hivatal számára bármilyen jelentőséggel bírhatnak a technikai megoldás újdonságtartalmára. A szerződésből is jól kivehető, hogy a szolgáltatási jellegű újdonságkutatási feladat elvégzése nem köthető az ÁSZ által tévesen irányadónak tekintett Szt.-hez

Meg kívánjuk jegyezni, hogy az SZTNH hatósági ügyei vonatkozásában az egyértelmű beazonosítás érdekében, valamennyi iparjogvédelmi oltalmi forma esetében, oltalmi formáknak eltérő azonosítók kerültek kialakításra és bevezetésre 1992-ben. Ezek mindegyikétől eltér a külföldi partner által küldött ügyek azonosítója, amelyet a külföldi fél határozott meg. Ennek jelentősége kettős. Egyrészt jól látható, hogy nem az SZTNH hatósági ügykörébe tartozó újdonságkutatásokról van szó, másrészt látható volt az ÁSZ képviselője számára a helyszíni vizsgálat alatt, hogy **kizárólag szolgáltatási jellegű újdonságkutatások átadása történt meg a HIPAvilon Nkft. részére. Hatósági ügyek közül egyetlenegy átadására sem került sor.**

Látható tehát, hogy a **jelentéstervezetben hivatkozott jogszabályhelyek nem támasztják alá azt a tervezetben megfogalmazott véleményt**, hogy az SZTNH a külföldi iparjogvédelmi hatósággal megkötött nemzetközi intézményközi – magánjogi természetű – szerződés alapján felkérésre elvégzett újdonságkutatások során közigazgatási hatósággént, közigazgatási hatáskörben jár el, ezért nem vonhatja be ezen munkák elvégzésébe a HIPAvilon Nonprofit Kft.-t.

Ezzel szemben a Hivatal részletesen alátámasztotta, hogy az egyébként ténylegesen meglévő és gyakorolt közigazgatási hatósági jogkörtől és tevékenységtől határozottan el kell és el is lehet különíteni a nemzetközi intézményközi – magánjogi természetű – megállapodásban meghatározott és aszerint végzett szolgáltatási feladatokat, mert azok alapja nem a törvény közigazgatási hatósági hatáskör ellátását előíró kötelező szabálya, és nem is olyan nemzetközi szerződés (akár állam-, akár kormányközi szerződés), amelyhez Magyarország csatlakozott volna. Az Szt. hivatkozott szabályai alapján nem állapítható meg az iparjogvédelmi hatósággént való eljárás az adott kutatásoknál, azok alapjául nem az Szt. közigazgatási hatáskörre vonatkozó szabályai szolgálnak, és azok nem nemzetközi szerződésen alapuló regionális iparjogvédelmi együttműködésből, nem egyéb nemzetközi szerződésből, továbbá nem európai közösségi jogszabályból a nemzeti iparjogvédelmi hatóságra tartozó kutatási, vizsgálati, továbbítási, nyilvántartás-vezetési és egyéb eljárási cselekmény elvégzésére vonatkozó normákból származnak.

Ezeztől eltérően az adott újdonságkutatások elvégzésének az alapja: iparjogvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetek nemzetközi intézményközi – magánjogi természetű – megállapodása. Az ilyen szerződésekben a külföldi iparjogvédelmi hatóság szolgáltatásokat rendel meg az ilyen készségekkel és gyakorlattal rendelkező, számára megbízható, más nemzeti iparjogvédelmi hivatal/ok/tól. Ezen megállapodások sajátossága, hogy **a szolgáltatást megrendelő hatóság a saját államának joga szerint gyakorolja a hatósági jogköröket, ezekből azonban a szerződéssel semmit „nem ad át” a szerződő partnerének, vagyis jelen esetben az SZTNH-nak.** A hatósági jogköreit a szerződések megkötésétől függetlenül maga gyakorolja teljes egészében. Így a szerződés szerinti **szolgáltatás ellátása semmilyen hatósági hatáskört nem hordoz, illetve ilyen típusú jogviszonyokat nem teremt, és nem is teremthet.** A szerződő felek viszonya magánjogi

jellegű, tehát teljes egészében mellérendeltségen alapuló. Az az elem pedig, hogy **a szerződés tárgya kutatási szolgáltatás**, szintén nem teszi a tevékenységet önmagában hatósági jellegűvé.

Összegezve: a nemzetközi intézményközi - magánjogi természetű - megállapodás alapján, külföldi iparjogvédelmi hatóság részére szolgáltatásként végzett újdonságkutatás semmilyen tekintetben nem minősül sem az Szt., sem a Ket., sem más törvény vagy egyéb jogszabály szerint hatósági tevékenységnek.

Ez a jogértelmezés nemcsak a nemzetközi jogértelmezéssel esik egybe, hanem az iparjogvédelmi hatóságok nemzetközi együttműködésekben is bevett gyakorlatának számít. Ez a felfogás a jogszabályból vagy nemzetközi szerződésből kötelezően fakadó állami közhatalmi pozíció hiánya miatt tehát nem tekinti (nem is tekintheti) hatósági feladatnak az ilyen tevékenységek szerződéses alapon történő ellátását, azért sem, mert a hatósági jogkörben minden esetben kizárólag a kutatást megrendelő iparjogvédelmi hatóság jár el.

Ugyanilyen szolgáltatást nyújt külföldi partnereinek pl. a dán és az osztrák hivatal, ráadásul az osztrák hivatal a szolgáltatás nyújtásába szintén bevonta (és jelenleg is bevonja) a saját irányítási körébe tartozó társaságot, és annak útján látja el ezeket a feladatokat.

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testületről szóló 287/2010. (XII. 16.) Korm. rendelet 6/A. § (2) bekezdésének nem taxatív felsorolásának c) pontja az alábbi:

6/A. § 2) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a HIPA-tilon Nonprofit Kft.-t a szellemi tulajdonnal kapcsolatos állami dokumentációs és információs tevékenység körében különösen a következő tevékenységek végzéséhez veheti igénybe:

c) a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos dokumentációs, tájékoztató és egyéb szolgáltatások nyújtása.

Látható tehát, hogy e rendelkezés egyértelműen megerősíti, hogy az SZTNH szolgáltatások nyújtásába is bevonhatja a HIPA-tilon Nkft.-t.

Ezt az értelmezést egyébként az SZTNH minden olyan esetben következetesen kifejtette, amikor ezzel kapcsolatosan bármilyen kétség merült fel. Ezen következetes jogértelmezést az SZTNH az Igazságügyi Minisztérium számára 2015 folyamán többször is, más-más megkeresések alkalmával és 2016-ban is már kifejtette. Ezzel az értelmezéssel azonos tartalmú igazságügyi miniszteri válasz is született már 2015. évben az ezt felvető kérdésre.

Sajnálatosnak és az előzmények ismeretében elgondolkodtatónak tartjuk, hogy ezzel - az ÁSZ helyszíni ellenőrzése kapcsán ugyancsak részleteiben ismertetett, az átadott dokumentumokban is szereplő - jogértelmezéssel gyökeresen ellentétes álláspont került megalapozatlanul a jelentéstervezetbe, ráadásul érdemi magyarázat nélkül.

- 3) Az SZTNH semmilyen hatósági adatot nem adott át a HIPAviron Nonprofit Kft. részére, hanem kizárólag kisegítő feladatok ellátásával, azaz bizonyos dokumentumok és ábrák digitalizálásával, szkenneléssel, leírásgyártással, tértívevények, határozatok, szerelőlapok, akták, stb. helyszíni irattári kezelésével bízta meg a társaságot.

Az ÁSZ a jelentéstervezet 11. oldalán és 15-16. oldalainak 9. és 11. pontjában, továbbá 38-39. oldalain kifogásolja, hogy az SZTNH a HIPAviron Nkft-vel a hatósági eljárással összefüggő dokumentációs és ügyirat-kezelési (iratkezelési, iktatási, postázási, adatrögzítési, digitalizálási) feladatokat is végeztetett, valamint érvelése szerint a HIPAviron NKft ezeket a tevékenységeket a hivatkozott jogszabályi helyek értelmében nem jogszerűen látta el.

Az ÁSZ jelentéstervezetének hivatkozott pontjaiban megfogalmazott állításokkal ellentétben a HIPAviron NKft a hatósági eljárással összefüggő dokumentációs és ügyirat-kezelési feladatai során **egyáltalán nem látott el az adatkezelés szempontjából érzékeny iktatási, postázási és adatrögzítési feladatokat, ezeket a feladatokat kizárólag kormánytisztviselők végezték és végzik ma is.**

Az ÁSZ jelentés 10. pontjában (és a 39. oldalon is) szereplő, a még nem közzétett szabadalmi bejelentésekhez való hozzáférésre vonatkozó – az Szt. 53. § (1) bekezdésére utaló – magyarázat téves, már megközelítése is hibás.

A szabadalmi eljárásokban, különösen a szabadalom megadására irányuló eljárásban alapvető jelentőségű a nyilvánosság szabályozása. A jogosultnak fontos érdeke, hogy a találmány idő előtt ne jusson nyilvánosságra, mivel az megghiúsítja a hatékony hazai és külföldi jogvédelem biztosítását. A szabadalmazás kapcsán a társadalomnak pedig pontosan az az érdeke, hogy gazdagodjon a műszaki szellemi alkotások hozzáférhető és megfelelő jogi keretek között hasznosítható eszköztára, ismeretanyaga.

Ezeket az ellentétes előjelű érdekeket az Szt. 53. §-a úgy hangolja össze, hogy a szabadalmi bejelentés közzétételéig csak a jogosult hozzájárulásával hozható **a találmány nyilvánosságra**; az elsőbbség napját követő tizennyolc hónap elteltével történő közzététellel (70. §) pedig a találmányok az eljárás rendje folytán **nyilvánosságra jutnak**. Az Szt. 53. § (1) bekezdése pedig a még nyilvánosságra nem került iratokba való **harmadik fél általi betekintés lehetőségét szabályozza**. Mivel az iratbetekintést maga az eljáró hatóság – ez esetben az SZTNH – biztosítja, az magától értetődik, hogy a hatóság maga valamennyi irathoz hozzáférhet (vagyis ügyintézői, vezetői az iratokba ilyen értelemben „betekinthetnek”). Ha az SZTNH dolgozói, és maguk a szabadalmi elbírálók sem tekinthetnének be a dokumentumokba, az nyilvánvalóan gátolná a hatósági engedélyezési eljárás menetét.

Az Szt. 53. § (1) bekezdése tehát alapvetően az iratbetekintési jogot szabályozza, illetve, hogy harmadik személyek milyen módon férhetnek hozzá ezekhez az információkhoz. A vizsgált esetben egyértelműen nem arról van szó, hogy a HIPAviron Nkft.-nek iratbetekintési jogot

biztosítana a hivatal, illetve általában sem alkalmazható a HIPAvilon Nkft. által ellátott támogató feladatokra a hivatkozott jogszabályi rendelkezés. Az SZTNH és az általa jogszerűen bevont közreműködők tehát nem az Szt. felhatalmazása alapján végezhetik a bejelentésben lévő adatok kezelését. Ilyen módon tehát a vizsgált tevékenység fogalmilag nem ütközhet az Szt. rendelkezéseibe.

Ugyanakkor ki kell emelnünk azt a tényt, amit az ÁSZ az eljárás során egyáltalán nem vizsgált, mégpedig azt hogy a **közzé nem tett szabadalmi bejelentések csekély mennyiséget képviselő iratai kapcsán** a HIPAvilon Nkft. nem látott el az adatkezelés szempontjából leginkább érzékeny iktatási, postázási, adatrögzítési és digitalizálási feladatokat. Ennek megfelelően a 9-11. pont ide vonatkozó megállapításainak hiányzik a ténybeli alapja.

A hibás megközelítéstől függetlenül az ÁSZ vizsgálata nem terjedt ki annak ellenőrzésére, hogy ténylegesen hogyan is történik a nem publikus szabadalmi iratok digitalizálása. Ha ez a vizsgálat alaposan megtörtént volna, akkor kiderülhetett volna az ÁSZ számára, hogy **a nem publikus szabadalmi iratok esetében** a digitalizálást **nem a HIPAvilon Nkft. munkatársai végzik**. A HIPAvilon Nkft. munkatársát csak olyan digitalizálási folyamatokba vonja be az SZTNH, amelyeknél az adatok publikussága és a nyilvánosság számára való szabad hozzáférése nem kérdéses. Jelenleg az SZTNH számára ily módon rendelkezésre álló összesített digitalizálási kapacitás is csak arra elegendő, hogy a teljes szellemi tulajdonvédelmi portfólió kapcsán előremenetben biztosítani tudja az iratok digitális feldolgozását. A 2010-től visszamenőlegesen rendelkezésre álló teljes iparjogvédelmi iratok digitalizálását csak erre kijelölt, külső erőforrásokat bevonó projektek eredményeként tudja ellátni az SZTNH. Hivatalunk a köz minél szélesebb körű elektronikus tájékoztatása és a technika állásához tartozó szabadalmi dokumentációs állomány ingyenes hozzáférhetőségének biztosítása érdekében már több olyan projektben is részt vett, ahol a 2010 előtti közzétett szabadalmi dokumentumok digitalizálása volt a cél.

Végezetül szeretnénk rámutatni arra az államigazgatás területén alkalmazott gyakorlatra, hogy a hatékonyság növelése, a humán erőforrással való jobb gazdálkodás érdekében a költségvetési szervek minden szintjén történik külső személyi erőforrás bevonás, a minisztériumi, kormányhivatali, központi hivatali szinteken egyaránt. Ezek keretében többször előfordul, hogy az iratkezelési és dokumentációs feladatokat külső partnerre bízák az egyes intézmények. Az erre szakosodott cégek internetes honlapjain megtalálható referenciák is alátámasztják azt, hogy e feladatok külső partner általi megvalósítása általános és gazdaságilag hatékony megoldás a közigazgatásban. Ezekén túlmenően más tevékenységek (pl.: fordítás, jogi tanácsadás, ellenőrzés stb.) ellátásába való bevonás is gyakorlat.

Megjegyzendő ettől függetlenül, hogy a jelentéstervezet 42. oldalán található 6.2.3. pontja visszaigazolja a tényeket, nevezetesen, hogy a HIPAvilon Nkft. a titokvédelmi előírásokat betartotta.

- 4) Az SZTNH és a HIPAylon Nkft. is az SZTNH kormánytisztviselői tekintetében jogszerűen, valamennyi jogszabályi előírás betartásával jártak el akkor, amikor az összeférhetetlenségi szabályok betartása mellett a HIPAylon Nkft. a hivatali érintett kormánytisztviselőkkel is megbízási szerződést kötött a nem hatósági feladatnak minősülő újdonságkutatások saját szabadidejükben külön díjazás fejében történő elvégzésére.**

A jelentéstervezet az adott kérdéskörre a 11., 12-13., 16. 19. 39-40. és 42. oldalain tér ki.

A jelentéstervezet ezen helyeken a tényekkel összhangban rögzíti, hogy az SZTNH és a HIPAylon Nkft., valamint a hivatali kormánytisztviselők a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) előírásait betartva jártak el, illetve, hogy – egy eset kivételével – a megbízási szerződések a HIPAylon Nkft. és a személyek között ezen törvényi szabályok betartása mellett kerültek aláírásra.

A jelentéstervezet két körülményt minősít szabálytalannak:

- a HIPAylon Nkft. az SZTNH-val megkötött szerződés alapján, de a Ket. és az Szt. szabályai ellenére látott el újdonságkutatási feladatokat,
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) 51. § (2) bekezdésébe ütköznek a szerződések.

Az első felvetést cáfolták az I.2. pontban részletesen kifejtett jogi érvek, így azokra ismételtelen nem térünk ki.

Az Ávr.-nek a jelentéstervezetben hivatkozott szabálya a következő:

„51. § (2) A költségvetési szerv állományába tartozó személy részére megbízási díj vagy más szerződés alapján díjazás a munkaköri leírása szerint számára előírható feladatra nem fizethető. Más esetben díj fizetésére a feladatra vonatkozóan előzetesen írásban kötött szerződés e rendelet szabályai szerint igazolt teljesítése után kerülhet sor. A szerződésben ki kell kötni, hogy a díj kizárólag abban az esetben illeti meg a költségvetési szerv állományába tartozó személyt, ha a szerződésben rögzített feladat mellett a munkakörébe tartozó feladatainak is maradéktalanul eleget tett.”

Az Ávr. hivatkozott szabálya így önmagában kiragadott a szabályozás egészéből, ezért könnyen félreértelmezhető, vagy félremagyarázható. Az adott norma magában az Ávr.-ben az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 36. §-ának végrehajtására született, ami a költségvetési szervek kötelezettségvállalásával, pénzügyi ellenjegyzésével foglalkozik. Ennek a törvényi szabálynak a végrehajtására születtek az Ávr. 47-51. §-ai, így tehát az 51. § is. A jelentés nem hivatkozik az 51. § (1) bekezdésére, pedig akkor egyértelmű lenne, hogy ezen normák kötelezett alanya az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv, amelynek személyi kifizetései vonatkozik az adott szabály.

„Ávr. 51. § (1) Törvény eltérő rendelkezése hiányában az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervnél ... eredeti előirányzatának 12%-áig, más

költségvetési szervnél a költségvetési rendeletben, határozatban meghatározott összegig vállalható kötelezettség.”

Nyilvánvalóan nem szakítható el az 51. § (2) bekezdés ugyanazon szakasz (1), illetve a most nem idézett (1a) bekezdéseitől, és nem értelmezhető azoktól függetlenül, márpedig a jelentés ezt teszi.

A megfelelő körütekintés mellett megalapozottnak tekinthető jogszabály-értelmezés alapján pedig az Ávr. 51. § (2) bekezdése egyértelműen a **költségvetési szerv** számára tiltja a saját állományába tartozó személy részére megbízási díj, vagy más szerződés alapján díjazás kifizetését, a munkaköri leírása szerint számára előírható feladat tekintetében.

A konkrét esetekben a jelentés is tényként rögzíti, hogy a megbízási szerződéseket nem az SZTNH kötötte meg, hanem a HIPA Vilon Nkft. A jogszabály alapján tehát **az Ávr. 51. § (2) bekezdését nem sértette meg az SZTNH, mert nem kötött az adott feladatokra megbízási szerződést saját kormánytisztviselőivel, és nem történt más kötelezettségvállalás sem a tekintetükben, részükre kifizetést szerződés vagy más kötelezettségvállalási jogcímen nem teljesített. Ugyanakkor a hivatkozott szabályt a HIPA Vilon Nkft. sem sérthette meg, mert nem minősül költségvetési szervnek, így az Ávr. 51. § (2) bekezdésének hatálya nem terjed ki rá.**

Az SZTNH a Kttv. vagy más jogszabály előírásait sem sértette meg azzal, hogy engedélyezte az ezt kezdeményező kormánytisztviselőknek a mérhető adatok alapján legalább 100 %-ban teljesített munkaidejükön kívüli szabadidejük terhére további jogviszony létesítését, olyan ellátandó feladatokra, amelyek nem hatósági jellegűek.

Megállapítható tehát, hogy az adott kifizetések és megbízási szerződések tekintetében az Ávr. hivatkozott előírásai nem kerültek megsértésre.

Az alapvetően jogi szempontokon túl **nem hagyhatók figyelmen kívül a kormányzati elvárások** sem, amelyekre az SZTNH-nak reagálnia kellett, amit meg is tett a felügyeletét ellátó minisztérium és a Kormány egyetértésével. A Kormány döntése értelmében 2012-ben jelentősen bővült az SZTNH tevékenységi- és felelősségi köre. Ekkortól látja el az SZTNH – egyebek mellett – a K+F minősítésre vonatkozó szakértői feladatokat, ami a szabadalmi elbírálók hatósági és szakértői feladatnövekedésével járt együtt, miközben a hivatal létszámát csökkenteni kellett, ami a szabadalmi területet is jelentősen érintette. Ezen körülményeken felül egyes szakterületeken (villamosmérnöki területek) pedig a kollégák pótlása az - évek óta befagyasztott alapbér változatlanlansága miatt - komoly, gyakran megoldhatatlan nehézséget jelentett a munkavégzést tekintve.

Az SZTNH a 2012-ben bekövetkezett változások miatt azzal szembesült, hogy egymással ellentétes hatások érvényesültek. Az SZTNH kapacitásának egy részét elveszítette, miközben

jelentősen nőtt a szabadalmi területet is érintő, hatósági jellegű, vagyis elsődleges prioritású, kizárólag kormánytisztviselőkkel ellátható feladatok mennyisége (K+F minősítés).

Korábban még lehetőség volt arra, hogy - túlóra elrendelése mellett - céljuttalom kitűzésével a törvényi szabályok megtartásával az SZTNH a kollégák szabadidejének terhére növelje az elvégezhető feladatok számát. Ez adott alapot az előző évtized végén a nemzetközi szakmai elismerést és anyagi előnyöket jelentő nemzetközi iparjogvédelmi hatóságokkal megkötendő – magánjogi jellegű – megállapodások megkötésére, így az IPOS-szal történő szerződéskötésre. E lehetőség keretei azonban a jelen évtized első éveiben jelentősen beszűkültek. Az ellátandó feladatokat nem lehetett volna az SZTNH kormánytisztviselőivel kizárólag munkaidőben, vagy a törvényi szabályok megtartása melletti rendkívüli munkavégzéssel elláttatni. Az SZTNH abba a helyzetbe került volna, hogy a Kttv. tételes szabályait kellett volna, hogy megszegje.

Az SZTNH tevékenységi és felelősségi körének fokozatos bővülése, és létszámának időközbeni csökkenése ezért 2012. évben új munkaszervezési megoldást igényelt figyelemmel arra, hogy 2011 őszén miniszterelnök úr kifejezetten a témával foglalkozó KIM előterjesztés kapcsán a Kormány egyik ülésén szögezte le, hogy az SZTNH bevételtermelő képességét meg kell őrizni, illetve biztosítani kell. Ezért támogatta 2012- ben a kormányzat, hogy bizonyos nem hatósági jellegű feladatok, például az IPOS szerződés alapján végzendő feladatok ellátásánál az SZTNH vonjon be külső kapacitásokat, és engedte meg, hogy átvegyen a KIM-től kifejezetten kapacitásbővítő jelleggel egy nonprofit kft.-t. Egyéb más szempontok mellett ennek a problémának a feloldását is szolgálta a HIPA Vilon Nkft.-nek az adott tevékenységi körbe való bevonása és működtetése. A Kormány egyetértése jeleként később ezt törvényi és kormányrendeleti szinten megerősítette. Ugyanakkor megrendelések átadására, nemzetközi kapcsolattartásra egyik esetben sem került sor többek között azért sem, mert az egész szolgáltatási folyamat az SZTNH több éve folyamatosan tanúsított minőségirányítási rendszerben szabályozottan zajlik. Az együttműködés alapján az SZTNH a HIPA Vilon Nkft.-t egyes műszaki jellegű tevékenységek ellátásába vonja be bizonyos ügyekben.

Az iparjogvédelmi hatósági munkában a nemzetközi haladó hagyomány szerint általános a **mennyiségi teljesítménykövetelmények előírása** (a minőségi elvárások mellett). Ez a Hivatalnál, mind a szabadalmi, mind a védjegy területen dolgozó kollégák esetében évtizedekre visszatekintő múlttal rendelkezik. A teljesítménykövetelmény egy ún. speciális ekvivalens rendszer, amely az egyes feladatok és az azokra fordítható idő elszámolása alapján történik. Az éves teljesítési szükséglet meghatározása az éves munkanapok mértékéhez igazodik. A követelményrendszerbe a többletfeladatokra figyelemmel beépítésre került az arányos többletmunkáért járó illetményeltérítés lehetősége is. Az adott munkatársak leterheltségét és „kihasználtságát” mutatja az ott dolgozók átlagosan 115 %-ot meghaladó kiemelési szintje, vagyis az ennnyivel több feladat elvégzésének követelménye. Ezek az egyéni követelményszintek hivatottak biztosítani az elsődleges hatósági és szakértői munkák mellett a nemzetközi szolgáltatási feladatokban való minél nagyobb közreműködést. Ennek

eredménye pedig intézményi szinten, hogy a nemzetközi intézményközi megállapodás alapján teljesített munkák nagyobb részét az SZTNH maga végzi el.

Tekintve, hogy az SZTNH saját keretein belül, a törvényi előírások megtartása mellett további kormánytisztviselői kapacitás bevonására már nem kerülhetett sor, az SZTNH a HIPA-tilon Nkft.-vel közösen mérte fel, hogy a kapacitásokat milyen módon lehet bővíteni ahhoz, hogy az SZTNH és a HIPA-tilon Nkft. együttműködése mellett meg lehessen felelni az IPOS-szal kötött nemzetközi intézményközi – magánjogi természetű - szerződésben vállalt határidőknek és vállalási mennyiségeknek. Ebben a tekintetben alapvetően körülhatárolják a lehetőségeket azok az árak, amelyeket a nemzetközi intézményközi szerződés tartalmazott, hiszen az SZTNH a felelős gazdálkodás követelménye mellett és a központi költségvetés javára történő évenkénti befizetési kötelezettség miatt ezekre tekintettel tudta meghatározni a HIPA-tilon Nkft.-vel fennálló kapcsolatrendszerében a fizetendő díjak mértékét (a befizetések teljesítése érdekében). A HIPA-tilon Nkft. számára saját munkavállalói körben e feladatra kevés szakember állt rendelkezésre, ugyanakkor szerződéses keretek között lehetőség kínálkozott a Hivataltól távozott kollégák alkalmazására. A feladat volumene azonban még e szereplők bevonásával is meghaladta a rendelkezésre álló összes kapacitást. Felmerült külsős, független szakértők eseti bevonása. Ez azonban éppen a szakmai és iparjogvédelmi tudás, valamint az idegen nyelven végzett munkavégzési képesség együttes magas szintű követelményei miatt eleve nehezen teljesíthető. Különösen igaz ez az ehhez viszonyítottan alacsony díjak aránytalansága miatt, így ez a gyakorlatban vagy nem, vagy csak alkalomszerűen tudott megvalósulni.

A kölcsönös elemzés eredményeként merült fel további kapacitásbővítési lehetőségként az SZTNH kormánytisztviselőinek bevonása a feladat végrehajtásába más módon, azok munkaidején kívül, tehát szabadidejük terhére végezhető munka keretében. Ennek jogi hátterét a Kttv. adja. A Kttv. egyrészt a tevékenység jellege oldaláról közelítve nem tiltja a szolgáltatási jellegű munkába mások bevonását (csak a közhatalmi, irányítási, ellenőrzési és felügyeleti hatáskörök gyakorlásával kapcsolatosan állít fel tilalmat). Másrészt a törvény 85. § (2) bekezdése a kormánytisztviselő részére engedélyezi további jogviszony létesítését, az ott differenciáltan szabályozott feltételek megtartása mellett. Ezért amikor a HIPA-tilon Nkft.-vel történt egyeztetés után az érintett kormánytisztviselők ilyen kérelmet nyújtottak be, az SZTNH engedélyezte a további jogviszony létesítését a dolgozók számára. Ezen szabályokra is tekintettel megállapítható, hogy nemcsak jogszerűen, hanem hatékonyan is szolgálja ez a megoldás mind a Magyar Állam, mind pedig valamennyi fél törvényes érdekét.

Összegezve tehát:

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján tehát egyértelmű, hogy az SZTNH kormánytisztviselői szabadidejük terhére, a törvényi előírások keretei között végezhetnek

munkát harmadik fél, így például a HIPAviron Nkft. számára is. A munkaidőben történő munkavégzés kereteit az iparjogvédelmi hatóságok nemzetközileg bevett gyakorlatához igazodóan egy speciálisan kidolgozott, minden évben az egyedi célokhoz felülvizsgált, de a munka elvégzéséhez szükséges idővel arányos követelményrendszer adja, amely alapján a mennyiségi és minőségi elvárások meghatározása mellett biztosítható, hogy a hivatali hatósági és szakértői feladatok elsődleges prioritást élvezzenek. A követelményrendszer alapján végzett munkák teljes egészében kitöltik ezen kormánytisztviselők munkáltató által törvényesen igénybe vehető munkaidejét.

A HIPAviron Nonprofit Kft. a megkötött szerződés alapján, csak a munka elvégzését és annak Hivatal általi ellenőrzését követően fizetett az egyes megrendelések szerinti kutatási és vizsgálati díjat. A vizsgálat során megküldött anyagokból is jól látható, hogy a HIPAviron Nkft. a feladat elvégzése és annak ellenőrzése után, tételes ügyelszámolás és az ügyekhez előzetesen, a belföldi műszaki szakértői díjak mértékétől elmaradó nagyságrendben meghatározott díjakhoz jutott hozzá. Vagyis sem az SZTNH a HIPAviron Nkft.-nek, sem a társaság az általa külön szerződéssel felkértek részére teljesítés és tételes elszámolás nélkül semmilyen kifizetést nem teljesített és nem teljesít (amit a jelentéstervezet szintén visszaigazolt).

A HIPAviron Nkft. és az SZTNH kormánytisztviselői közötti külön szerződéses kapcsolat nem szervezett, irányított, hanem a költségvetési érdekekre tekintettel az SZTNH kontrollja mellett, a társaság és az egyén kölcsönös egyetértésén alapuló megállapodás, amit az SZTNH kizárólag akkor engedélyez, ha a kormánytisztviselője ezt kéri, és az az elmúlt évek tapasztalatai alapján semmilyen módon nem veszélyezteti a kormánytisztviselő munkakörében ellátandó hatósági és egyéb feladatainak ellátását.

5) A HIPAviron Nkft. az alapító okirata szerinti tevékenységeket látta el üzletszerűen.

Az előző 1-4. pontban szereplő témáktól jelentőségében messze elmarad a jelen pont tartalma, ami azonban ugyanúgy a HIPAviron Nkft.-t érinti.

Pozitív visszajelzést jelent, hogy a jelentéstervezet több helyen említi, hogy „a HIPAviron Nkft. Alapító Okiratban és HIPAviron SZMSZ-ben foglalt, a szervezetre vonatkozó tevékenységi körei nem voltak ellentétesek az Szt. és a 287/2010. (XII.16.) Korm. rendelet előírásaival,”

Téves ugyanakkor az a megállapítás, hogy az SZTNH és a HIPAviron Nkft. között megkötött szerződések alapján „ellátott tevékenységek nem voltak összhangban a társaság Alapító okiratában meghatározott tevékenységi körökkel, valamint ellentétesek voltak a Ket.-ben, az Szt.-ben és a 287/2010. (XII.16.) Korm. rendeletben foglalt előírásokkal.”

Kifejtettük korábban, hogy a Ket.-re és az Szt.-re történő hivatkozás alapjaiban téves, ez ebben a tekintetben is ugyanúgy igaz, ezért ez a kritikus megjegyzés sem megalapozott. (A HIPAvilon Nkft. által ellátott tevékenységek nem hatósági tevékenységek, ezért hatósági tevékenységre való utalásnak értelemszerűen nem kellett szerepelnie az alapító okiratban.)

Egyébként mind az **újdonságkutatási tevékenység, mind az SZTNH és a HIPAvilon Nkft. által megkötött szerződésből fakadó együttműködés alapján a HIPAvilon Nkft. által végzett minden egyéb tevékenység mint rendszeresen végzett tevékenység tételesen szerepel a HIPAvilon Nkft. alapító okiratának a tevékenységi köröket TEÁOR számok szerint tartalmazó felsorolásában.**

A téves állítás tételes cáfolata érdekében rögzítjük, hogy a TEÁOR számok nomenklatúrájában az újdonságkutatási tevékenység a 74.90 M.n.s. *egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység* besorolásnak felel meg (ennek tartalma a KSH szerint: „Ebbe a szakágazatba az általában üzleti ügyfelek számára nyújtott szolgáltatások széles köre tartozik. Azok a tevékenységek tartoznak ide, amelyek gyakorlásához magas szintű szakmai, tudományos, illetve műszaki ismeretre van szükség, a folyó napi, általában rövid időtartamú szokványos üzleti tevékenység azonban nem tartozik ide.”

De szerepel a 63.99 M.n.s. *egyéb információs szolgáltatási* kódszám is (ennek tartalma: „Ebbe a szakágazatba tartoznak a máshova nem sorolt információs tevékenységek, mint például: ...az információkeresés díjazásos vagy szerződéses alapon ...” Ugyancsak szerepel az Alapító okiratban egyebek mellett a 82.11 *Összetett adminisztratív szolgáltatás*, a 82.19 *Fénymásolás, egyéb irodai szolgáltatás*, és a 82.30 *Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése* is, amelyek tartalmi bemutatása az elnevezésekből adódóan feltehetően felesleges.

A felek között megkötött közszolgáltatási szerződés 2012. évben egyébként tételesen tartalmazta a tevékenységek TEÁOR számait. A jogszabályváltozás után 2013. évtől kezdődően a szakfeladatrendi besorolásokat tartalmazták a közszolgáltatási szerződések.

Az alapító okirat tevékenységi besorolását tekintve tehát látható, hogy a kifogásolt tevékenységek az alapító okiratban tételesen szerepelnek.

Az elmúlt évek jogszabályi előírásai és azok gyakorlata változó volt abban a kérdésben, hogy végezhet-e egy társaság olyan tevékenységet, amelyik nem szerepel az alapító okiratának tevékenységeket felsoroló részében. Az elmúlt 25 év során ebben a tekintetben a legszélsőségesebb álláspontok is egyaránt elfogadottak voltak cégjogilag a joggyakorlatban és a pénzügyi számlázási gyakorlatban. Az azonban hosszabb ideje általánosan elfogadott és követett elv és gyakorlat, hogy az egy-egy alkalommal, tehát nem rendszeresen ellátott feladat elvégezhető akkor is, ha az, az alapító okiratban a tevékenységi körökről adott felsorolásban éppen akkor nem szerepel. Így a jelentéstervezetben említett bizományosi szerződés szerinti

értékesítés éppen egyedi jellege miatt nem minősül sem jogszerűtlennek, sem az alapító okirattal ellentétesnek, különös tekintettel arra, amit szintén tartalmaz a jelentéstervezet, hogy az alapító okirat utóbb ezzel a tevékenységi körrel is kiegészítésre került.

Az előző évben az SZTNH lejárására irányuló felvetések többször azt kifogásolták, hogy az újdonságkutatás jogi tevékenység, amelyet csak ügyvivői irodák, felelősségbiztosítás mellett végezhetnek. Ez az értelmezés alapjaiban és minden elemében téves minden alapot nélkülöz. Ez a fajta tevékenység egy önmagában hatósági jelleget nem hordozó, műszaki jellegű feladat, ami a besorolását tekintve a TEÁOR számok között sem a jogi feladatok között szerepel.

ÖSSZEGZÉS az I. ponthoz

Összefoglaló jelleggel megállapítható tehát, hogy a jelentéstervezetnek az SZTNH és a HIPAviron Nkft. kapcsolatrendszerére vonatkozó kifogásai megalapozatlanok, az azok indokaként felhozott jogszabályhelyek nem támasztják alá a téves megállapításokat, és így a levont következtetések teljesen hibás alaphól kiindulva születtek meg és kerültek bele a jelentéstervezetbe. Ezért indítványozzuk a kritikus megállapítások teljes elhagyását mind az összegző megállapítások, mind a javaslatok, mind a részletes megállapítások körül.

A jelentéstervezet ugyanakkor az SZTNH és a HIPAviron Nonprofit Kft. kapcsolatrendszerének tekintetében is megfogalmazott fontos, pozitív megállapításokat is. Ezek közül mindenképpen kiemelésre méltónak tartjuk az alábbiakat:

„Minden a Hivataltól a HIPAviron Nkft. felé irányuló kifizetés megállapodáson alapult. A HIPAviron Nkft. a megállapodások szerint teljesített feladatokra, legfeljebb az azokban szereplő összeg mértékéig kapott díjazást a Hivataltól, ezek számszakilag egyeztek a Hivatal számviteli nyilvántartásában szereplő összegekkel. A keretjellegű megállapodások esetében a megállapodásban foglalt egységár és az igazolt teljesítmény volumene függvényében történt az elszámolás és a pénzeszköz átutalás.”;

„Az ellenőrzött időszakban a HIPAviron Nkft. által a Hivatal részére ellátott feladatok végrehajtásának ellenőrzése szabályozott volt. A feladatok végrehajtásának teljesítésigazolására és elszámolására vonatkozó szabályokat az Integrált Irányítási Kézikönyv 8. fejezete tartalmazta.”

A jelentéstervezet 6.1.4. pontja egyértelműen részletezve támasztja alá, hogy az SZTNH a kormánytisztviselők további jogviszony létesítésének engedélyezésénél betartotta a Kttv. előírásait.

Ugyancsak fontosnak tartjuk, hogy a jelentéstervezet kimondja azt is, hogy:

„A HIPAviron Nkft. a jogszabályokban előírt kötelezettségét betartotta, mert harmadik személlyel kötött szerződéseiben szereplő vállalkozók és megbízottak részére nem adott át olyan feladatot, vagy

információt, amely kizárólag az Szt. 53. § (1) bekezdésében előírt személyi kör ismerhetett meg. A HIPA Vilon Nkft. az általa kötött szerződések tárgyától függetlenül valamennyi, üzleti titok megismerésének lehetőségével járó szerződésében rögzítették a titokvédelmi előírásokat, ezzel eleget tettek a szerződésben az integritás szemlélet érvényesítésének.”

II. Az SZTNH tevékenységében és céljaiban mennyire tükröződtek a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség követelményei

Teljes mértékben visszautasítjuk a jelentéstervezet 7. javaslati pontjának azon megállapítását, mely szerint „a Hivatal vezetője nem gondoskodott arról, hogy tevékenységében és céljaiban a gazdaságosság, hatékonyság és az eredményesség követelményei érvényesüljenek, mivel azokat az Áht₁. 94. § (1) bekezdés b) pontjában, az Áht₂. 61. § (1) bekezdésében, az Áht₂. 69. § (1) bekezdés a) pontjába és a Bkr. 4. § a) pontjában foglaltak ellenére nem alakította ki és nem alkalmazta”.

Nem világos, hogy a jelentéstervezet egyáltalán milyen tárgykörben teszi meg a sommás megállapítását, még a hivatkozott jogszabályhelyek alapján sem.

Az Áht₁. – az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény – 94. § (1) bekezdésének b) pontja szerint

„a költségvetési szerv vezetője felelős a költségvetési szerv működésében és gazdálkodásában a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség követelményeinek érvényesítéséért, [...]”

Az Áht₂. – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény – 61. § (1) bekezdése szerint

„az államháztartási kontrollok célja az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás biztosítása.”

A 69. § (1) bekezdése szerint

„a belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy megvalósuljanak a következő célok

a) a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtják végre,[...]”

A Bkr. – a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet – 2. §-a szerint

*„g) **eredményesség:** annak követelménye, hogy a kitűzött célok - az elfogadott módosításokat, változó körülményeket figyelembe véve - megvalósuljanak, a tevékenység tervezett és tényleges hatása közötti különbség a lehető legkisebb mértékű legyen, vagy a tényleges hatás legyen kedvezőbb a tervezettnél;[...]*

*i) **gazdaságosság:** annak követelménye, hogy az erőforrások felhasználásához kapcsolódó kiadás vagy ráfordítás az elérhető legkisebb legyen, a jogszabályban meghatározott vagy általánosan elvárható minőség mellett;*

*j) **hatékonyság:** annak követelménye, hogy az előállított termékek, nyújtott szolgáltatások, az ellátott feladat más eredményének értéke, vagy az azokból származó bevétel a lehető legnagyobb mértékben haladja meg a felhasznált erőforrásokhoz kapcsolódó kiadásokat vagy ráfordításokat;[...]*”

Ugyanezen 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §-a szerint

„4.§ A belső kontrollrendszer tartalmazza mindazon elveket, eljárásokat és belső szabályzatokat, melyek biztosítják, hogy a) a költségvetési szerv valamennyi tevékenysége és célja összhangban legyen a szabályszerűséggel, szabályozottsággal, valamint a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel,[...]”.

Látható a hivatkozott Bkr. szabályokból, hogy a jogszabály egy irányítási rendszer felépítését és követelményeit határozza meg. Ezzel összefüggésben alapvető tény, hogy az SZTNH 2010. év óta folyamatosan egy ISO minőségirányítási és információbiztonsági integrált irányítási rendszert működtet, tart fent és fejleszt, amelyet évenkénti fenntartó és háromévenkénti megújító külső tanúsító auditálás ellenőriz.

Felhívjuk továbbá a figyelmet arra, hogy az idézett jogszabályok közül az Áht₂. 61. § (1) bekezdése nem az egész intézményi működéssel összefüggő célt fogalmaz meg. Az államháztartási kontrollok nevesített célja a szervezet pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás biztosítása. Az idézett jogszabályok sehol nem írnak arról pontosan, hogy milyen eszközökkel, milyen módszerekkel kell megvalósítani a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel való összhangot, emiatt **nem tudható pontosan az sem, hogy a jelentéstervezet tulajdonképpen mit hiányol.**

Ugyanakkor vitathatatlan ténynek tartjuk, hogy az SZTNH mint szervezet egészének a működésében és gazdálkodásában is messzemenőig mindig érvényesültek és jelenleg is érvényesülnek a szabályszerűségeken túl a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményei, továbbá kiválóan működnek az ennek érvényesülése érdekében kialakított folyamatrendszerei is, amiket a tények igazolnak.

Mi mást lehetne állítani és elmondani egy olyan költségvetési szervről, ahol

- a) a Hivatal az 1991. évig visszatekintve részletes éves munkaterveket készít, amelyek végrehajtásáról a beszámolás rendje következetesen kialakult azzal, hogy az utóbbi évtizedekben a főosztályok a hivatal vezetése számára évente kétszer, a hivatal pedig évente részletes külön tevékenységi jelentést is készít; mind a munkatervek, mind a beszámolók táblázatos struktúrájában az utóbbi években már mutatószámok is könnyítik az átláthatóságot (ahol ez értelmezhető);
- b) a magyar közigazgatásban szinte a legrégebben és egyedülálló módon a hatósági ügyintézői tevékenység mérhetőségére és a teljesítmény értékelésére vonatkozó ekvivalens rendszer működik;
- c) a gazdálkodási tevékenységet minden évben független könyvvizsgáló is vizsgálja és a vizsgálati időszak éveiben korlátozás mentes záradékkal látta el az éves beszámolókat;
- d) 2010. augusztus 1. óta Integrált Irányítási Rendszer működik, amelynek elemei: az ISO 9001 szerinti Minőségirányítási Rendszer, az ISO 27001 szerinti Információbiztonsági Irányítási Rendszer, és – 2015-től – az ISO 20000 Informatikai Szolgáltatásirányítási Rendszer, és ezekkel összefüggésben definiáltak az évenkénti célok;
- e) az IIR részeit képező ISO rendszereket minden évben belső auditnak, vezetőségi átvizsgálásnak vetjük alá, hogy végül külső felülvizsgáló¹, szigorú angolszász módszertan² szerint mondjon ítéletet és állítson ki tanúsítványt a rendszerek működéséről;
- f) a megfelelő tervezés eredményeként létrejött, majd az elfogadás után gyakorlatilag eredményességi és gazdaságossági célkitűzéssé váló előirányzatokkal való gazdálkodás megfelelően működik, hiszen a jelen jelentéstervezet is megállapítja, hogy a „*Hivatal elemi költségvetése, az előirányzatok megállapítása és módosítása megfelelt a jogszabályi előírásoknak és a belső szabályzatokban foglaltaknak*”;
- g) a havi jelentésekből álló költségvetési pénzügyi belső monitoring rendszert működtet.

A 7. javaslati pont a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményének érvényesülését a tevékenységben és célokban való megjelenés hiányára vezeti vissza. **A megállapítást ugyanakkor a jelentéstervezet a leírt tényekkel önmaga hitelteleníti**, hiszen a II.4.2. fejezetben maga állapítja meg, hogy „*a 2013. december 31-i 3295,6 millió Ft eszközvagyon 367,6 millió Ft-tal, 12,6%-kal haladta meg a 2008. január 1-jei értéket*” úgy, hogy közben a folyamatos szakmai feladatellátás mellett a II.3.2. fejezet utolsó bekezdése szerint is „*a Hivatal az ellenőrzött időszakban összesen 2366,3 millió Ft befizetést teljesített.*” Márpedig egy kizárólag saját bevételből **gazdálkodó szervezet esetében a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség megítélését semmi sem mutatja jobban, mint hogy a folyamatos működés mellett, az állami jelentős elvonást jelentő befizetési kötelezettség említett mértékű teljesítése ellenére növekedett a szervezet vagyona, nem keletkeztek**

¹ SGS System & Services Certification akkreditált tanúsító részlege állította ki az SZTNH tanúsítványát

² UKAS szerinti tanúsítás.

kifizetetlen számlái. Nyilvánvalóan a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség olyan fogalmak, amelyeken mindig lehet javítani, de a jelentéstervezet sommás megállapítása valótlan, mert a hivatkozott tények mutatják, hogy az SZTNH és annak vezetője gondoskodott arról, hogy a tevékenységben a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség követelményei messzemenőig érvényesüljenek. Ezek teljesülése nem elsősorban azon múlik, hogy van-e előírva előre bármilyen mutatószám, aminek teljesülését figyelemmel kell kísérni, hanem ezeket a bekövetkezett működési és gazdasági folyamatok tényei igazolják. Ezek pedig cáfolják a jelentéstervezet hamis kijelentését.

A 7. javaslati pont megállapításait az SZTNH gazdálkodásának egyes részletei is cáfolják a speciális célkitűzések oldaláról: a Hivatal környezeti fenntarthatósági terve célul tűzte ki és nyomon is követi többek között a környezetterhelés, az egyes közüzemek számszerű adatainak csökkentését. Az alábbiakban bemutatjuk a vonatkozó adatokat:

I. Energiahordozókkal való gazdálkodás

Víz-, gáz-, és villamos energia fogyasztási adatok összehasonlítása

	2009-ben	2010-ben	2011-ben	2012-ben	2013-ban
Vízfelhasználás (m3)	8 369	4 510	3 698	2 718	2 683
Villamosenergiafelhaszn. (KWh)	845 195	833 677	813 305	802 724	792 077
Gázenergia felhasználás (m3)	87 798	63 071	66 708	59 870	62 676

Végül, de nem utolsó sorban felhívjuk figyelmüket arra, hogy a Hivatal szabályzatban is rögzítette a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményét, így annak szabályozottsága sem eshet kifogás alá. Az 1/2013. (I.18.) SZTNH utasítás rendelkezett a belső ellenőrzési kézikönyv kötelező alkalmazásáról, a kézikönyv pedig a II. fejezetében és a II.1. részben is említést tesz a többször említett követelményhármásról.

A leírtak egyértelműen mutatják, hogy az SZTNH, mint szervezet egésze tekintetében is és a gazdálkodása vonatkozásában is érvényesültek mindvégig a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség követelményei.

A fentiekre tekintettel javasoljuk a 7. javaslati pont törlését a jelentéstervezetből.

III. A jelentéstervezet egyéb megállapításainak észrevételezése

A. A RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOKBAN FOGLALT POZITÍV ELEMEEK

1. Egyetértünk azzal, hogy a belső kontrollrendszer és az integritás kontrollok kialakítása és működtetése a Hivatalnál szabályszerű minősítést kapott a jelentéstervezetben. Az SZTNH a viszonylag kis létszáma mellett szélesedő feladatpalettája ellátásával párhuzamosan is törekedett a vizsgált időszakban és jelenleg is hangsúlyosan kezelni a kormányhivatali mivoltából fakadó, kontrollokra vonatkozó teendőket. Ennek megfelelően visszaigazolást nyert a jelentéstervezetben, hogy

- a) *„a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése az ellenőrzött időszak összesített értékelése alapján szabályszerű volt”;*
- b) *„a kontrollkörnyezet kialakítása és működtetése szabályszerű volt”;*
- c) *„a kockázatkezelési rendszer kialakítása és működtetése az ellenőrzött időszak egészére vonatkozó értékelés alapján szabályszerű volt”;*
- d) *„az információs és kommunikációs rendszer kialakítása szabályszerű volt”;*
- e) *„a monitoring-rendszer kialakítása és működtetése szabályszerű volt”;*
- f) *„a vezetői információs rendszer kialakítása és működtetése szabályszerű volt”;*
- g) *„a belső ellenőrzési rendszer kialakítása és működtetése során a Hivatal betartotta a Ber. és a Bkr. előírásait”;*
- h) *„a Hivatalnál nyomon követték a belső és külső ellenőrzések által tett megállapításokra és javaslatokra készült intézkedési terveket, azok realizálódását és hasznosulását”;*
- i) *„a Hivatal kialakította és működtette a kontrollrendszert az integritás érvényesítése érdekében”.*

Csak részben értünk egyet a jelentéstervezet azon megállapításával, hogy *„a kontrolltevékenység részben volt szabályszerű”*, mivel a később kifejtett indokaink szerint nem indokolt a szabályszerűség részbeni korlátozása.

2. Köszönettel visszaigazoljuk a jelentéstervezet azon megállapítását, mely szerint a *„Hivatal elemi költségvetése, az előirányzatok megállapítása és módosítása megfelelt a jogszabályi előírásoknak és a belső szabályzatokban foglaltaknak”.*

3. Elégedettséggel nyugtázzuk a jelentéstervezetnek a kiadási és bevételi előirányzatokra vonatkozó megállapításait, amelyek rögzítik, hogy

- a) *„a bevételi előirányzatok teljesítése megfelelt a jogszabályi előírásoknak”;*
- b) *„a Hivatal az ellenőrzött időszakban a Kormány és a KIM évközi korlátozó intézkedéseit betartotta”;*
- c) *„a Hivatal az ellenőrzött időszakban összesen 2366,3 millió Ft befizetést teljesített”.*

A később kifejtésre kerülő okok miatt nem értünk egyet azonban azzal, hogy a Hivatalnál a kiadási előirányzatok felhasználásához kapcsolódó kulcskontrollok működése ne lett volna megfelelő, mivel az téves értelmezésen alapul. Emiatt a kiadási előirányzatok teljesítésének szabályszerűségére vonatkoztatott „részbeni megfelelés” korlátozás figyelmen kívül hagyásával a megállapítás elfogadható.

4. Köszönettel vettük annak megállapítását, hogy a Hivatal a tárgyévi előirányzat-maradvány megállapítása és az előző évi előirányzat-maradvány felhasználása során az Ámr. és az Ávr. előírásait betartotta.

5. Maradéktalanul egyetértünk a jelentéstervezetnek a fizetőképességre vonatkozó azon pontjaival, amelyek szerint

- a) *„a Hivatal folyamatos fizetőképessége az ellenőrzött időszakban biztosított volt”;*
- b) *„az ellenőrzött időszakban tett kormányzati intézkedések a szakmai feladatellátásra nem voltak hatással”;*
- c) *„a kötelezettségek határidőben történő kiegyenlítése a szállítói számlák és az egyéb kötelezettségek esetében biztosított volt”;*
- d) *„a Hivatalnak az ellenőrzött időszakban nem volt lejárt határidejű szállítói tartozása, előirányzat-keret előrehozást nem kért, érdemi követelésállománya, kintlévősége nem volt.”*

6. Részben visszaigazoljuk a vagyongazdálkodás szabályozottságára tett észrevételt is, amely szerint az ellenőrzött időszakban a Hivatal vagyongazdálkodási tevékenységének szabályozottsága megfelelő, a kapcsolódó belső kontrollok kialakítása részben megfelelő volt. A belső kontrollok kialakítására vonatkoztatott korlátozás – a későbbiekben kifejtésre kerülő okok miatti - téves értelmezésre vezethető vissza, ami miatt a belső kontrollok kialakítására vonatkoztatott korlátozás figyelmen kívül hagyandó.

7. Megnyugtatónak és a korábbi, évenkénti számvevői jelentésekkel összhangban állónak találjuk a jelentéstervezetnek a mérleghez kapcsolódó azon megállapításait, amely szerint

- a) *„a mérlegben kimutatott eszközök és források értékének megállapítása, nyilvántartása szabályszerű volt. Az eszközök és források állományának valódiságát mennyiségben és értékben kimutatott leltárral támasztották alá”;*
- b) *„a beszámolóban kimutatott követelések és kötelezettségek összege megegyezett az analitikus nyilvántartás összegével”;*
- c) *„a leltározás és selejtezés végrehajtása szabályszerűen történt”;*

- d) *„a beszerzett, létesített immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értékének megállapítása, állományba vétele, az év végi értékelése és az értékcsökkenésének elszámolása szabályosan történt”.*

8. Egyetértünk a vagyonelemek hasznosítása kapcsán rögzített azon megállapításokkal, hogy

- a) *„az átadás szabályszerűen, a közfeladatok ellátásának változásával összhangban, a Hivatal feladatellátása érdekében történt a HIPA Vilon Nonprofit Kft. részére megállapodás alapján”;*
b) *„a vagyonelemek tulajdonjogának térítésmentes átadás-átvétele megfelelő volt”.*

9. Tekintettel a téma kapcsán a pénzügyi és számviteli területre nehezedő rendkívüli nyomásra és megtett erőfeszítésekre, visszaigazoljuk az új államháztartási számviteli rend bevezetése kapcsán rögzített azon észrevételt, amely szerint az eredményszemléletű számvitel bevezetésével kapcsolatos feladatok végrehajtása megfelelt az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet előírásainak.

10. Külön figyelmet érdemelnek azok a megállapítások, melyek szerint

- a) *„az ÁSZ ellenőrzései során tett javaslatok alapján a Hivatal a szükséges intézkedéseket megtette, az ellenőrzött időszak egészét tekintve hasznosultak az ÁSZ javaslatai”;*
b) *„az ÁSZ által feltárt szabálytalanságok, hibák és hiányosságok kiküszöbölésére részletesen, határidőket és felelősöket tartalmazó intézkedési tervek készültek. Ezek alapján a technikai jellegű könyvelési, nyilvántartási, pénzkezelési hiányosságok többségét – határidőben, vagy a határidő nem jelentős túllépésével – felszámolták, illetve kezelésüket megoldották”.*

Az itt leírtakkal egyetértve idézzük az intézményi költségvetés végrehajtásáról készített éves számvevői jelentések „Véleményadás” bekezdését, amelyek az évenkénti gyakorisággal adott jelentésekben tovább erősítik a Hivatalról és beszámolójáról kialakított pozitív képet.

Véleményadás (2008)

„A Magyar Szabadalmi Hivatal intézmény 2008. évi beszámolóját a financial audit módszerével felülvizsgáltuk, és ennek keretében elegendő és megfelelő bizonyítékot szereztünk arról, hogy a 2008. évi intézményi beszámolót a számviteli törvényben foglaltak és az annak végrehajtására kiadott 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásai szerint készítették el. Az intézmény gazdálkodása és előirányzatainak felhasználása összhangban volt a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályokkal. Az intézményi beszámoló a költségvetési szerv vagyoni, pénzügyi helyzetéről megbízható és valós képet ad.”

Véleményadás (2009)

*„A Magyar Szabadalmi Hivatal intézmény 2009. évi beszámolóját a financial audit módszerével felülvizsgáltuk, és ennek keretében elegendő és megfelelő bizonyítékot szereztünk arról, hogy a 2009. évi intézményi beszámolót a számviteli törvényben foglaltak és az annak végrehajtására kiadott 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásai szerint készítették el. Az intézmény gazdálkodása és előirányzatainak felhasználása összhangban volt a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályokkal. Az intézményi beszámoló **a költségvetési szerv vagyoni, pénzügyi helyzetéről megbízható és valós képet ad.**”*

Véleményadás (2010)

*"A Magyar Szabadalmi Hivatal 2010. évi beszámolóját a központi költségvetési szervek elemi pénzügyi beszámolóinak pénzügyi (szabályszerűségi) ellenőrzése módszerével felülvizsgáltuk, és ennek keretében elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy a beszámolót a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben foglaltak és az annak végrehajtására kiadott 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásai szerint készítették el. Az intézmény gazdálkodása és előirányzatainak felhasználása összhangban volt a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályokkal. Az **intézményi beszámoló a költségvetési szerv vagyoni, pénzügyi helyzetéről megbízható és valós képet ad.**"*

Véleményadás (2011)

*„A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal 2012. évi beszámolóját a központi költségvetési szervek elemi pénzügyi beszámolóinak pénzügyi (szabályszerűségi) ellenőrzése módszerével felülvizsgáltuk, és ennek keretében elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy a beszámolót a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben foglaltak és az annak végrehajtására kiadott 249/2000. (XII.24.) Korm. rendelet előírásai szerint készítették el. Az intézmény gazdálkodása és előirányzatainak felhasználása összhangban volt a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályokkal. Az **intézményi beszámoló a költségvetési szerv vagyoni, pénzügyi helyzetéről megbízható és valós képet ad.**”*

Jelentős eredménynek tekintjük, hogy a belső kontrollok és a belső ellenőrzés működésének 2011. évi értékeléséről készült számvevőszéki jelentésben az SZTNH „megfelelő” értékelést kapott, amellyel a **28 vizsgálat alá vont intézmény közül bekerült a 13 legjobb – szintén „megfelelő” minősítésű szervezet – közé.** Az értékelés nemcsak összességében, hanem minden elemében is kedvező eredményt hozott, így

- a kontrollkörnyezet: megfelelő;
- a kockázatkezelés: megfelelő
- a kontrolltevékenységek: megfelelő
- az információ és kommunikáció: megfelelő
- a monitoring: megfelelő

minősítést kapott.

Véleményadás (2012)

„A X. KIM fejezet Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala cím minősítését a címhez tartozó intézmények összesített pénzforgalmi adatai alapján az ÁSZ módszertanában foglaltak szerint elvégeztük. Az ellenőrzésünk során elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy a cím zárszámadási törvényjavaslatban szereplő kiadási és bevételi pénzforgalmi adatai a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok előírásainak megfelelően kerültek bemutatásra. A cím 2012. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő pénzforgalmi adatai megbízhatóak.”

Véleményadás (2013)

„A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium fejezet Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala cím minősítését a címhez tartozó intézmények összesített pénzforgalmi adatai alapján az ÁSZ módszertanában foglaltak szerint elvégeztük. Az ellenőrzésünk során elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy a cím zárszámadási törvényjavaslatban szereplő kiadási és bevételi pénzforgalmi adatai a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok előírásainak megfelelően kerültek bemutatásra. A cím 2013. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő pénzforgalmi adatai megbízhatóak.”

Jelentős véleményeltérés alakult ki közöttünk a 6. fejezetben foglalt megállapítások kapcsán. Az erre vonatkozó érveinket a korábbiakban már részletesen kifejtettük.

A szerzői jog területén végzett feladatellátás az SZTNH „legfiatalabb” hatósági tevékenységei köréhez tartozik. Ennek megfelelően a hivatalvezetés és a szakterület fokozott figyelmet fordított és fordít jelenleg is a szabálykövető, ugyanakkor a modern kor követelményeinek megfelelő működés kialakítására. Ennek szem előtt tartásával elfogadjuk **a jelentéstervezet 7.1. alfejezetében** foglalt azon megállapításokat, hogy

- a) *„az SZMSZ, a Hivatal közös jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatai ellátásának rendjét és módját – a jogszabályi előírásoknak megfelelően tartalmazta”.*
- b) *„a közös jogkezeléssel kapcsolatos feladatot ellátó szervezeti egységnek az SZMSZ-ben és egyéb belső szabályzatban rögzített közös jogkezeléssel kapcsolatos feladata – összhangban volt az Szt. 89. § (11) bekezdése és a 92/H. § (3) bekezdése, valamint az Szt. 115/H § (4) bekezdés d) pontjában foglaltakkal”.*
- c) *„a Hivatal belső szabályzataiban nem az Áhsz. előírásainak megfelelően rögzítették a felügyeleti díjbevételekhez kapcsolódó elszámolási és nyilvántartási feladatokat a 2014. évben” — azzal, hogy ez utóbbi megállapítás kapcsán számos fenntartás fogalmazódott meg (lásd a későbbiekben).*

A fentebb említett kormányhivatali erőfeszítések számvevőszéki elismeréseként értékeljük **a 7.2. alfejezetben** foglalt azon állításokat, melyek szerint

- a) „a Hivatal közös jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatellátása – kisebb hiányosságok ellenére – szabályszerű volt”;
- b) „a közös jogkezelő szervezetek nyilvántartásának kialakítása, vezetése – megfelelt az Szjt. és a Kormányrendelet előírásainak”;
- c) „a díjszabások jóváhagyásának előkészítésére vonatkozó eljárásokat az Szjt. 92/H. § (5)-(9a) bekezdésében foglalt eljárási szabályok szerint, az Szjt. 92/I. § (2) bekezdésében előírt elektronikus kapcsolattartás formájában folytatta le”;
- d) „a Hivatal közös jogkezelő felett gyakorolt felügyeleti tevékenysége – a hiányosan megfizetett felügyeleti díjak miatti késedelmi pótlékok felszámítása és a felszámított késedelmi pótlék összegének végrehajtása kivételével – szabályszerű volt”;
- e) „az eljárások során a Hivatal a közös jogkezelő szervezetekkel az Szjt. 92/O. §-ában, valamint a Kormányrendelet 7-9. §-ában foglaltaknak megfelelő módon, elektronikus úton tartotta a kapcsolatot a közös jogkezelő szervezetek felügyeletével kapcsolatos ügyekben”;
- f) „a felügyeleti díjakkal kapcsolatos ügyintézési, elszámolási és nyilvántartási feladatok ellátása megfelelt a Kormányrendeletben foglaltaknak”.

Észrevételezzük, hogy a részletező megállapítások pozitívumai – amelyből csak a fenti felsorolásban több mint három tucatot találhatók - nem tükröződnek vissza kellő mértékben az összegző részben, amelynek következtében meg kell állapítanunk, hogy a jelentéstervezet objektivitása és kiegyensúlyozottsága sérült. Kérjük ennek arányos és megfelelő mértékű korrekcióját.

B. AZ ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOKRA, A KÖVETKEZTETÉSEKRE ÉS A JAVASLATOKRA (1-8. PONT) VONATKOZÓ ÉSZREVÉTELEK

A Hivatal pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzésével összefüggésben, **a Hivatal elnökéhez intézett javaslatok 1. pontjában foglaltak ténytörűek**, mivel „a Hivatalnál a gazdasági szervezet ügyrend₂-jét nem aktualizálták a változásokhoz igazodva, mert az 2010-től a hatálytalan Ámr₁-re vonatkozó hivatkozásokat tartalmazott, valamint a Hivatal 2011. január 1-jén történő névváltozásának átvezetése nem történt meg.”

Az észrevétellel kapcsolatban meg kell állapítanunk, hogy az csupán csak formális, annak tartalmi jelentősége nincs, mivel

- a) a Hivatal névváltozása kapcsán az érdemi szabályozási elemek nem változtak, magyarul a szabályzatot használni hivatott munkatársak aktualizált név híján is pontosan ismerték és tudhatták a szabályozásból eredő feladataikat;
- b) az Ámr₂ és az Ávr. közötti változás leképezése miatt, tekintettel arra is, hogy – amint az az államháztartási szabályokat ismerő és a gyakorlatban alkalmazó szakemberek számára ismert – az újabb kormányrendelet számos ponton tartalmilag, esetenként pedig szó szerint átülteti a régebbi rendelkezéseket, **az ügyrend szabályozási elemei**

emiatt érdemben nem változtak, magyarán a szabályzatot használni hivatott munkatársak aktualizált hivatkozás híján is pontosan ismerték és tudhatták a szabályozásból eredő feladataikat;

- c) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökének 3/2011. (VI.10.) SZTNH utasítása a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának hatálybalépésével kapcsolatos változásokról tartalmazza a névváltozással kapcsolatos szervezeti elnevezésbeli változások kezelését is. Az SZTNH Szervezeti és Működési Szabályzatának hatálybalépésével kapcsolatos változásokról szóló 3/2011. elnöki utasítás így rendelkezik:

„(1) A Szervezeti és Működési Szabályzat 2. pont (2) bekezdése szerinti hatálybalépésétől kezdődően, ha a korábban kiadott elnöki vagy gazdasági vezetői utasítás valahol [...]

b) Gazdálkodási és Igazgatási Főosztályt, Gazdálkodási Főosztályt, vagy Informatikai Főosztályt említ, azon Gazdálkodási és Informatikai Főosztályt; [...] kell érteni.”

Mindemellett célszerű és arányos intézkedés – az eredményesség, gazdaságosság, hatékonyság hármásának jegyében –, ha a szabályzat megújítását összehangoljuk a Szervezeti és Működési Szabályzat (a továbbiakban: SZMSZ) folyamatban lévő megújításával, még akkor is, ha utóbbi némileg elhúzódik, illetve elhúzódott. Tájékoztatjuk az ÁSZ-t, hogy a Hivatal legújabb SZMSZ-e 2016. január 23. napjától hatályos, és a Hivatalos Értesítő 2016. évi 3. számában, 2016. január 22-én jelent meg.

A kifogásolt szabályzat aktualizálásáról intézkedtünk, annak megújítására 2016 I. félévében sor kerül.

Teljességgel érthetetlennek és elfogadhatatlannak tartjuk a 2. javaslati pontban foglalt azon megállapítást, amely szerint *„a Hivatalnál a kontrollkörnyezet kialakításának keretében a 2009. évtől nem határozták meg az Ámr₁ 145/D. § c) pontjában, az Ámr₂ 156. § (1) bekezdés c) pontjában, valamint a BKR. 6. § (1) bekezdés c) pontjában előírt – a szervezet minden szintjére vonatkozó – etikai elvárásokat.”*

Az Ámr₁- 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről - 145/D. § szerint

„a költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, melyben [...] c) meghatározottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén; [...]”

Az Ámr₂. - 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről - 156. § (1) szerint

„a költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, amelyben [...] c) meghatározottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén, [...]”

és végül a Bkr. - 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről - 6.§ c) szerint

„A költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, amelyben [...] c) meghatározottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén [...]”

Véleményünk szerint a jogszabályi elvárások maradéktalanul teljesültek.

A jelentéstervezet visszaigazolta azt a tényt, hogy az SZTNH a vizsgálati időszak egészében rendelkezett a felügyeletet ellátó miniszter által normatív utasításban kiadott SZMSZ-szel. Ezek közül a 3/2008. (HÉ 49.) TNM utasítás az akkori SZMSZ-t 2009. január 1-jétől léptette hatályba. Ennek az SZMSZ-nek a 12-13. pontjai valamennyi dolgozóra és munkavállalóra, általánosan, tehát minden munkavégzésre, és annak minden szintjére és fázisára kiterjedő szabályokat állapítottak meg, amelyek között etikai elvárások is szerepelnek (pl.: szakszerűség, pártatlanság, igazságosság, kulturált és színvonalas ügyintézés). Ezeket a szabályokat a 43/2001. (V. 6.) KIM utasítással hatályba léptetett SZMSZ 14-15. pontjai szintén tartalmazzák. Ezek a szabályok tehát folyamatosan létező normaként érvényesültek a vizsgált időszakban.

Fel kell hívni a figyelmet arra a tényre is, hogy az akkor (és azóta is) hatályos szabályozások szerint az SZMSZ kiadása a miniszter feladata, bár annak előkészítése valójában a kormányhivatal elnökének feladata (lásd: 2006. évi LVII. tv. 72. § (1) bekezdését és a 2010. évi XLIII. tv. 71. § (1) bekezdését). Ebből adódóan az SZMSZ-ben szereplő etikai elvárásokat a hivatal elnökének kezdeményezésére tartalmazza a szöveg, és azok minden szinten kötelezőek. Így a jelentéstervezet kritikai megállapítása alaptalan, mert a hivatal vezetője az etikai elvárásokat az SZMSZ-ben meghatározta és azok a szervezet minden szintjére vonatkoztak.

Ezen túlmenően hivatkozni kívánunk arra, hogy átfogó etikai szabályozásra a kormánytisztviselők (korábban köztisztviselők) esetében az 1992. évtől kezdődően több mint 20 évet kellett várni, a 2013. etikai kódex elfogadásáig. Még ha nem is lettek volna meg az előbb hivatkozott etikai elvárások, akkor sem reális elvárás egy szervezettől olyan etikai normák meglétét számon kérni, amit ágazati szinten, átfogóan 20 évig nem sikerült megalkotni.

Nyilvánvalóan új helyzet állt elő 2013-tól kezdődően, amikor a Magyar Kormánytisztviselői Kar elfogadta a Kormánytisztviselői Hivatásetikai Kódexet, ami minden kormánytisztviselőre kötelező. A Magyar Kormánytisztviselői Kar Kormánytisztviselői Hivatásetikai Kódexéből választott kivonat szerint

„a Magyar Kormánytisztviselői Kar [...] a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 29. § (6) bekezdés c) pontja és a Magyar Kormánytisztviselői Kar Alapszabályának II.2. c), és IV.4. b), pontjai – alapján magunkra és az MKK valamennyi tagjára vonatkozóan elfogadjuk az alábbi Kormánytisztviselői Hivatásetikai Kódexet.[...] A Kormánytisztviselői Hivatásetikai Kódex rendelkezései 2013. szeptember 1-től hatályosak. ... (2013. június 21.)”

A Hivatásetikai Kódex rendelkezéseiről a Hivatal intranetjén kivonatot tett közzé, elérhető linkeléssel a Hivatásetikai Kódexre. A Hivatal ezzel eleget tett a szervezet minden szintjére kiterjedő etikai elvárások meghatározásának. Az ellenőrzés által tett megállapítás csak részben helytálló és figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a Hivatal ennek eleget tett, valamint a hivatkozott dokumentumok az ellenőrzés számára megküldésre kerültek. Továbbá megjelent az SZTNH elnökének 4/2014. (IX. 26.) SZTNH utasítása - a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala integritását érintő bejelentésekkel kapcsolatos eljárásrendről, valamint a bejelentések nyilvántartásáról -, mely 2014. szeptember 27-től hatályos, szintén erősítve a hivatásetikai elvárásokat az integritási oldalról a szervezet minden szintjén.

A jelentéstervezet 2. javaslati pontja ezáltal okafogyott, mivel annak végrehajtása megtörtént. Az intézkedési javaslat törlését kérjük.

A 3. javaslati pont kapcsán elfogadjuk – de csak panasztételként – azt a számvevői észrevételt, hogy nincs a mindenkor külső ellenőrzés munkáját megkönnyítő olyan, a teljesítési igazolók kapcsán minden releváns adatot és aláírás-képet egy helyen összesítő táblázat, ami a számvevői vizsgálat folyamatát leegyszerűsítene, az azonban nem jelenthető ki, hogy a teljesítésigazolók kijelölése ne lenne a szabályoknak megfelelő. Emiatt a 3. pontban foglalt javaslatot visszautasítjuk. Ugyancsak visszautasítjuk a jelentéstervezet további, számos más szöveghelyen fellelhető, a megfelelőséget korlátozó kijelentését is, mivel azok abból a téves megállapításból táplálkoznak, hogy a teljesítésigazolók kijelölése ne lenne szabályos.

Az Ámr₂. - 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről - 77. § (4) bekezdése szerint

„az érvényesítésre jogosult személyekre, valamint azok kijelölésére - az (5) bekezdésben foglalt kiegészítéssel - a 74. § (2) bekezdésében foglalt szabályokat kell alkalmazni”,

vagyis ennek a rendelkezésnek a jelen pont indoklásánál nincs relevanciája. Előkeresve az idézett jogszabályhely azon megváltoztatott rendelkezését is, amely a kormányrendelet érvényességi idejének nagyobb része alatt hatályon kívül volt, ez található:

„77. § (4) Az érvényesítésre jogosult személyekre, valamint azok kijelölésére - az (5) bekezdésben foglalt kiegészítéssel - a 74. § (2) bekezdésében foglalt szabályokat megfelelően alkalmazni kell. A szakmai teljesítés igazolására jogosult személyeket - az adott kötelezettségvállaláshoz kapcsolódóan - a kötelezettségvállaló írásban jelöli ki.”

A később hatályba lépett 76. § (5) bekezdés szerint

„a szakmai teljesítés igazolására jogosult személyeket - az adott kötelezettségvállaláshoz, vagy a kötelezettségvállalások előre meghatározott csoportjaihoz kapcsolódóan [...] más kötelezettségvállalás esetén a kötelezettségvállaló írásban jelöli ki.”

A jogszabályhely által hivatkozott 74. § (2) bekezdés releváns része szerint

„a kötelezettséget vállaló szervnél a kötelezettségvállalás ellenjegyzésére a) gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv [...] esetén a gazdasági vezető, illetve [...] az általuk írásban kijelölt, [...] a kötelezettséget vállaló szerv alkalmazásában álló személy [...] írásban jogosult.”

Ugyanezt leírja a hivatkozott Ávr.- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról - is, amelynek 57. § (4) bekezdése szerint

„a teljesítés igazolására jogosult személyeket - az adott kötelezettségvállaláshoz, vagy a kötelezettségvállalások előre meghatározott csoportjaihoz kapcsolódóan - a kötelezettségvállaló írásban jelöli ki.”

A Hivatal régi és újabb keletű szabályozása az előírásoknak megfelel. A Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, utalványozás rendjéről szóló 11/2006. sz. utasítása így rendelkezik a 8. pont (2) bekezdésében: *„A számla igazolása a kötelezettségvállalást kezdeményező szervezeti egység vezetőjének vagy az általa erre írásban kijelölt személynek a feladata.”* A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökének a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, szakmai teljesítés igazolása, érvényesítés és utalványozás rendjéről szóló 7/2012. (VIII. 24.) sz. utasítása pedig kimondja, hogy *„10. § (2) A számla igazolása a kötelezettségvállalást kezdeményező szervezeti egység vezetőjének vagy az általa erre írásban kijelölt személynek a feladata.”*

Az utóbbi szabályzat lényegi rendelkezése elkerülhette a vizsgálódó számvevők figyelmét, mivel az rendelkezik egy olyan táblázategyüttesről, ami kimeríti az aktualizált nyilvántartás fogalmát:

„3. § (1) A szervezeti egységek gazdálkodási jogosultsággal rendelkező tisztviselőiről és helyetteseikről a GIF „Igazolók Táblája” néven nyilvántartást vezet, és a Hivatal szervezetében bekövetkezett változásokat - a Humánpolitikai Önálló Osztály (a továbbiakban: HÖÖ) tájékoztatása, valamint a változással érintett szervezeti egységek rendelkezései alapján – nyilvántartásában folyamatosan aktualizálja. A jogosultságokban bekövetkezett változások az Igazolók táblájának módosítását és a gazdasági főigazgató jóváhagyását követően kerülnek rögzítésre az igénylési, és az SAP integrált vállalatirányítási rendszerben az Infokommunikációs Szolgáltató Osztály (a továbbiakban: IKSZO) által. (2) A szervezeti egységek gazdálkodási jogosultsággal rendelkező tisztviselői és helyetteseik az Igazolók Táblájának vonatkozó, jogosultságaik nyilvántartását rögzítő, kinyomtatott példányát aláírásukkal látják el. Az aláírt példány egyben kötelezettségvállalói, utalványozói aláírások nyilvántartását is szolgálja.”

Kétségtelen, hogy a kötelezettségvállalói és utalványozói aláírások nyilvántartása mellett a szabályzat ezen pontja nem rendelkezik a teljesítési igazolók aláírás-mintájáról, így csak részben teljesülnek az Ámr₂ 80. § (3) és az Ávr. 60. § (3) rendelkezései, de **visszautasítandó túlzás erre azt alapítani, hogy ezáltal érdemben sérülne a gazdálkodás szabályszerűsége.**

Elsősorban azért nem sérült, mert a vizsgált időszakban a speciális kezelésű és a készpénzes számlák kivételével a bejövő számlák szinte mindegyikét az SAP R/3 zártrendszerű work-flow-jában elektronikusan kezelte a Hivatal - ideértve a számlaigazolás műveletét is -, ahol az aláírásképnak nincs semmilyen szerepe. A gyakorlat és a számok nyelvén ezt azt jelenti, hogy az összes befogadott számla mintegy 3600 db-ot közelítő tételszámának³ több mint 96,4%-a work-flow-n futott át. Másodsorban azért nem sérült a szabályszerűség, mert a fennmaradó 3-4%-nyi papíralapú számla esetében a gazdálkodási jogkörrel rendelkező mindössze egytucatnyi kolléga szignóját jól ismeri a számlákért felelős pénzügyi terület.

A fentiek révén a felfedezett hiányosságot csekély jelentőségűnek ítéljük, amelyre tekintettel annak nincs tovagyűrűző hatása. Egyben tájékoztatjuk az ÁSZT, hogy már folyamatban van a kötelezettségvállalás, az ellenjegyzés, a teljesítés igazolása, az érvényesítés és az utalványozás hivatali szabályzata, valamint annak űrlapgarnitúrájának megújítása, amelyben a fenti hiányosság korrekcióra kerül.

Nem állja meg a helyét azonban a szóban forgó javaslati pontnak a kijelölés hiányára tett megállapítása, mivel a Hivatal pénzügyi központjainak vezetői, azaz a kötelezettségvállalásra jogosultak által aláírt szerződések rendszerint meghatározzák a teljesítésre kijelölt munkatársat. Az ilyen tartalmú szerződések, megállapodások aláírásával **formailag is teljesül a teljesítésigazolók kötelezettségvállalók általi kijelölésének jogszabályi követelménye**. A 2009. évi költségvetés végrehajtásának ellenőrzése során éppen az ÁSZ jelentése hívta fel a figyelmet arra, hogy a teljesítési igazolók megnevezésének korábbi esetlegessége miatt szükséges egyes szerződéses sablonok felülvizsgálata. A hasznosult számvevői javaslat révén a szerződések sablonjai úgy készülnek, hogy azok definiálják a teljesítésigazoló személyét.

A teljesítési igazolás, számlaigazolás feladata és jogosultsága az ilyen jogosultsággal rendelkező munkatársak munkaköri leírásában is szerepeltetésre kerül. A munkaköri leírás munkáltatói jogkörgyakorló részéről való aláírásával **ismét csak teljesül a teljesítésigazolók kötelezettségvállalók általi kijelölésének jogszabályi követelménye**, mivel a munkaköri jogkörgyakorló és a kötelezettségvállalói feladatkör az intézményi hierarchiából fakadóan okszerűen egybeesik.

A 4. javaslati pontban foglalt megállapítás csak részben helytálló, az annak korrekciójára tett javaslat időközben már megvalósult. A vizsgálati pont azon részkövetkeztetése, hogy „[...] a 2012. év második felében és a 2013. évben szabályzat hiányában nem tettek eleget a Bkr. 7. § (1) bekezdésében foglaltaknak”, nem felel meg a valóságnak, hiszen a kockázatkezelési rendszert működtetése két értelemben véve is megvalósult:

- a) A Bkr. - 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről - 7. § (1) bekezdés szerint „a költségvetési szerv vezetője köteles kockázatkezelési rendszert működtetni.” A Bkr. idézett megfogalmazásából nem olvasható ki a hivatali integrált irányítási rendszer

³ Átlagolt adatok 2010. és 2013. évek alapján.

keretében kiadott információbiztonsági kockázatok kezelésére vonatkozó szabályzat szerinti kockázatkezelés nem megfelelősege, ezért következtetésük csak erős fenntartással, részben fogadható el.

- b) A fentiekkel összefüggésben rögzíteni kívánjuk, a nem IIR specifikus kockázatkezelési rendszer a szabályzattal le nem fedett időszakban is működött: a kockázatértékelési eljárások során készült kockázatfelmérések és kockázatértékelések táblázatai a vizsgálat számára átadásra kerültek.

A fentieken túlmenően tájékoztatjuk az ÁSZ-t, hogy kiadásra került a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökének 4/2015. (VII.31.) SZTNH utasítása a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala kockázatkezelési szabályzatáról, kiterjesztve a hivatali szervezet minden szintjére, ezzel a javasolt intézkedés teljesítettnek tekintendő. Kérjük ennek megjelenítését az ellenőrzési jelentés tervezetben.

A Hivatal elnökéhez intézett javaslat 5. pontjában foglalt megállapítás helytelen, az itt leírtak nem fogadhatók el.

A jelentéstervezet által idézett Ámr₁. - 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről - 135. § (4) bekezdése szerint az

„értékesítést a gazdasági szervezet vezetője, illetve a jegyző által írásban megbízott, legalább középfokú iskolai végzettségű és emellett pénzügyi-számviteli képesítésű dolgozó végezhet. [...]”,

míg a 137. § (1) szerint

„az utalvány ellenjegyzésére - jogszabályban meghatározott és a (2) bekezdés szerinti kivétellel - a költségvetési szerv gazdasági vezetője, illetőleg az általa írásban kijelölt személy jogosult.”

Az Ámr₂. - 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről - 77. § (4) bekezdése szerint

„az értékesítésre jogosult személyekre, valamint azok kijelölésére - az (5) bekezdésben foglalt kiegészítéssel - a 74. § (2) bekezdésében foglalt szabályokat kell alkalmazni”,

és a 74. § (2) bekezdésének releváns részei szerint

„a kötelezettséget vállaló szervnél a kötelezettségvállalás ellenjegyzésére a) gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv [...] esetén a gazdasági vezető, illetve [...] az általuk írásban kijelölt, [...] a kötelezettséget vállaló szerv alkalmazásában álló személy [...] írásban jogosult.”

Az Ávr. - 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról -58. § (4) bekezdése szerint

„az érvényesítésre jogosult személyekre, azok kijelölésére [...] az 55. § (2) bekezdésében foglalt szabályokat kell alkalmazni.”

Az 55. § (1) bekezdése szerint

„a pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán a pénzügyi ellenjegyzés dátumának és a pénzügyi ellenjegyzés tényére történő utalás megjelölésével, az arra jogosult személy aláírásával kell igazolni. (2) A kötelezettséget vállaló szervnél a kötelezettségvállalás pénzügyi ellenjegyzésére a) a gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv kiadási előirányzatai terhére vállalt kötelezettség esetén - az e) pontban meghatározott kivétellel - a gazdasági vezető vagy az általa írásban kijelölt, a költségvetési szerv alkalmazásában álló személy [...] írásban jogosult.”

Az SZTNH-nál (illetve az MSZH-nál) az érvényesítő és a pénzügyi ellenjegyző írásos kijelölése megtörtént – így **az ennek ellenkezőjét állító megállapítás téves.**

Az érvényesítők és a pénzügyi ellenjegyzők kijelölésére vonatkozó rendelkezéseket a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, szakmai teljesítés igazolása, érvényesítés és utalványozás rendjéről szóló 7/2012. (VIII. 24.) sz. elnöki utasítása tartalmazza a következők szerint:

„Kötelezettségvállalás tervezetének előzetes pénzügyi ellenjegyzése

5. § (3) Ellenjegyzésre jogosult személy (a továbbiakban: ellenjegyző): a) a Hivatal gazdasági vezetője értékhatár nélkül; b) a PSZO⁴ vezetője a Hivatal gazdasági vezető kötelezettségvállalása esetén értékhatár nélkül, egyébként 20 millió Ft értékhatárig; c) a Hivatalnak a főkönyvvezetési feladatokért munkaköri leírás szerint felelős tisztviselője 10 millió Ft értékhatárig. A kijelölt ellenjegyző távolléte vagy akadályoztatása esetén a gazdasági vezetőt a PSZO vezetője, a PSZO vezetőjét a Hivatal főkönyvelője helyettesíti utólagos beszámolási kötelezettséggel.

[...] Érvényesítés

11. § (3) Az érvényesítés a PSZO feladata. Érvényesítést csak a munkaköri leírás szerint ilyen feladatkörrel rendelkező, vagy az ezzel írásban megbízott, felsőoktatásban szerzett pénzügyi-számviteli végzettségű, vagy legalább középfokú iskolai végzettségű és emellett pénzügyi-számviteli szakképesítésű kormánytisztviselő végezhet.”

A kétségek teljes eloszlatása érdekében idézem az érvényesítés feladatával megbízott hivatali pénzügyi munkatárs – munkaköri megnevezése: pénzügyi ügyintéző 1. – munkaköri leírását:

„IV. A munkakörhöz tartozó feladatok:

[...]

⁴ Pénzügyi és Számviteli Osztály

a beérkezett, az ellenőrzése során helyesnek ítélt számlák érvényesítése, szakmai igazolásának elvégeztetése, átadása kötelezettségvállalással való ellátásra és utalványozásra;

[...]

VI. Jogosultságok:

[...]

Gazdálkodási jogosultságok: érvényesítési joggal rendelkezik, számla work-flow folyamatban a belső utasításnak megfelelő elektronikus aláírási jogosultsága van.”

Nem vitatható, hogy a fentiek alapján **az érvényesítő** és ehhez hasonlóan a pénzügyi ellenjegyző **személye egyértelműen megállapítható, és az sem, hogy kijelölésükre írásban került sor.**

Végezetül tájékoztatjuk az ÁSZ-t, hogy a kötelezettségvállalás, az ellenjegyzés, a teljesítés igazolása, az érvényesítés és az utalványozás hivatali szabályzata, valamint annak űrlapgarnitúrájának megújítása már folyamatban van. Ebben olyan már rendelkezés is szerepel, ahol a fenti bonyolultabb összefüggések leegyszerűsítése, a jobb áttekinthetőség, továbbá a külső ellenőrzés munkájának megkönnyítése érdekében a kijelölő és kijelölt aláírása egyazon okiraton szerepel.

A Hivatal elnökéhez intézett javaslat 6. pontjában foglalt javaslatot elutasítjuk, mivel az lényegében helytelen megállapításon alapul, és az itt ténymegállapításként feltüntetett megállapítás semmilyen mértékben nem befolyásolta hátrányosan a szabályos gazdálkodást. Az Ávr. - 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról - 58. §-ának alábbi bekezdései szerint:

„(1) ... kifizetések esetén a teljesítés igazolása alapján [...] az érvényesítőnek ellenőriznie kell azösszecszerűséget, a fedezet meglétét és azt, hogy a megelőző ügymenetben az Áht., az államháztartási számviteli kormányrendelet és e rendelet előírásait, továbbá a belső szabályzatokban foglaltakat megtartották-e.

(2) Ha az érvényesítő az (1) bekezdésben megjelölt jogszabályok, szabályzatok megsértését tapasztalja, köteles ezt jelezni az utalványozónak. Az érvényesítés nem tagadható meg, ha ezt követően az utalványozó erre írásban utasítja. [...]

(3) Az érvényesítés az [...] okmány utalványozása előtt történik. Az érvényesítésnek tartalmaznia kell az érvényesítésre utaló megjelölést és az érvényesítő keltezéssel ellátott aláírását.”

A korábban – a 3. javaslati és 5. javaslati pontnál – levezetett okfejtésből következően mind a pénzügyi ellenjegyző, mind a teljesítés igazoló kijelölése megfelelt a szabályos gazdálkodás követelményeinek. Ebből levezethetően **az érvényesítőtől nem várható, hogy az általa - és**

a hivatal gazdasági vezetése által lényegében - szabályszerűnek ítélt működésről szabálytalansági jelzést adjon. Tényszerűen hamis a megállapításnak az a része, hogy az érvényesítő a teljesítésigazolás szabályszerűségét nem ellenőrizte, hiszen a gazdasági vezetés több tagja is pontosan látja az érvényesítő munkáját, és tudja, mennyire zárt rendben és fegyelmezetten követeli a teljesítésigazolások meglétét. Összegezve: az érvényesítő igenis megvizsgálta (és megvizsgálja) a teljesítésigazolásokat, annak szabályszerűségét megfelelőnek találta.

Az érvényesítő felelősségének felvetése, firtatása okság nélküli.

A 8. javaslati pont azonos elméleti bázisra épülve, gyakorlatilag újra felhossa 3. és 5. pontban ismertetett téves érveket, arra a súlyosnak feltüntetett következtetésre jutva, hogy a teljesítésigazoló, az utalvány ellenjegyző, az érvényesítő és a pénzügyi ellenjegyző szabályszerű kijelölés hiányában jogosulatlanul látta el feladatát. A javaslati pont kapcsán ismétlődő jelleggel ismertetjük észrevételeinket. A jelentéstervezet megállapítása egyszerűen hamis, következtetése aránytalanul túlzó.

A jelentéstervezet által idézett Ámr₂. - 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről - 77. § (4) bekezdése szerint

„az érvényesítésre jogosult személyekre, valamint azok kijelölésére - az (5) bekezdésben foglalt kiegészítéssel - a 74. § (2) bekezdésében foglalt szabályokat kell alkalmazni”,

és a 74. § (2) bekezdése szerint

„a kötelezettséget vállaló szervnél a kötelezettségvállalás ellenjegyzésére a) gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv, [...] esetén a gazdasági vezető, [...], vagy az általuk írásban kijelölt, a b)-c) és e)-j) pontban foglalt esetek kivételével a kötelezettséget vállaló szerv alkalmazásában álló személy, [...] írásban jogosult.”

A 79. § (1) bekezdése szerint

„Az utalvány ellenjegyzésére a 74. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazásával kijelölt személy jogosult.”

A jogszabályhely által hivatkozott 74. § (2) bekezdésének releváns része szerint

„a kötelezettséget vállaló szervnél a kötelezettségvállalás ellenjegyzésére a) gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv [...] esetén a gazdasági vezető, illetve [...] az általuk írásban kijelölt, [...] a kötelezettséget vállaló szerv alkalmazásában álló személy [...] írásban jogosult.”

A később hatályba lépett 76. § (5) bekezdés szerint

„a szakmai teljesítés igazolására jogosult személyeket - az adott kötelezettségvállaláshoz, vagy a kötelezettségvállalások előre meghatározott

csoportjaihoz kapcsolódóan [...] más kötelezettségvállalás esetén a kötelezettségvállaló írásban jelöli ki.”

Az Ávr.- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról - 55. § szerint

„(1) ... a pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán a pénzügyi ellenjegyzés dátumának és a pénzügyi ellenjegyzés tényére történő utalás megjelölésével, az arra jogosult személy aláírásával kell igazolni.

(2) A kötelezettséget vállaló szervnél a kötelezettségvállalás pénzügyi ellenjegyzésére a) a gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv kiadási előirányzatai terhére vállalt kötelezettség esetén - az e) pontban meghatározott kivétellel - a gazdasági vezető vagy az általa írásban kijelölt, a költségvetési szerv alkalmazásában álló személy [...] írásban jogosult.”

Az 57. § (4) bekezdése szerint

„a teljesítés igazolására jogosult személyeket - az adott kötelezettségvállaláshoz, vagy a kötelezettségvállalások előre meghatározott csoportjaihoz kapcsolódóan - a kötelezettségvállaló írásban jelöli ki.”

Az 58. § (4) bekezdése szerint

„az érvényesítésre jogosult személyekre, azok kijelölésére [...] az 55. § (2) bekezdésében foglalt szabályokat kell alkalmazni.”

A Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, utalványozás rendjéről szóló 11/2006. sz. utasítása így rendelkezik a 8. pont (2) bekezdésében: *„A számla igazolása a kötelezettségvállalást kezdeményező szervezeti egység vezetőjének vagy az általa erre írásban kijelölt személynek a feladata.”* A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökének a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, szakmai teljesítés igazolása, érvényesítés és utalványozás rendjéről szóló 7/2012. (VIII.24.) sz. utasítása pedig kimondja, hogy *„10. § (2) A számla igazolása a kötelezettségvállalást kezdeményező szervezeti egység vezetőjének vagy az általa erre írásban kijelölt személynek a feladata.”*

Az utóbbi szabályzat 3. §-a szerint *„(1) A szervezeti egységek gazdálkodási jogosultsággal rendelkező tisztviselőiről és helyetteseikről a GIF „Igazolók Táblája” néven nyilvántartást vezet, és a Hivatal szervezetében bekövetkezett változásokat - a Humánpolitikai Önálló Osztály (a továbbiakban: HÖO) tájékoztatása, valamint a változással érintett szervezeti egységek rendelkezései alapján – nyilvántartásában folyamatosan aktualizálja. A jogosultságokban bekövetkezett változások az Igazolók táblájának módosítását és a gazdasági főigazgató jóváhagyását követően kerülnek rögzítésre az igénylési, és az SAP integrált vállalatirányítási rendszerben az Infokommunikációs Szolgáltató Osztály (a továbbiakban: IKSZO) által. (2) A szervezeti egységek gazdálkodási jogosultsággal rendelkező tisztviselői és helyettesei az Igazolók Táblájának vonatkozó, jogosultságaik nyilvántartását rögzítő,*

kinyomtatott példányát aláírásukkal látják el. Az aláírt példány egyben kötelezettségvállalói, utalványozói aláírások nyilvántartását is szolgálja.”

Az SZTNH-nál valamennyi gazdálkodási jogkör gyakorlójának írásos kijelölése, így a teljesítésigazoló, az utalvány ellenjegyző, az érvényesítő és a pénzügyi ellenjegyző **írással** **kijelölése megtörtént, mivel a hivatali szinten kiadott, esetenként Hivatalos Értesítőben megjelentetett szabályzat kétséget kizáróan írásos formának tekintendő.** Így bármely az ennek ellenkezőjét állító megállapítás téves.

Nem állja meg a helyét a szóban forgó javaslati pontnak a kijelölés hiányára tett megállapítása a teljesítésigazolók tekintetében, mivel a Hivatal pénzügyi központjainak vezetői, azaz a kötelezettségvállalásra jogosultak által aláírt szerződések rendszerint meghatározzák a teljesítésre kijelölt munkatársat. Az ilyen tartalmú szerződések, megállapodások aláírásával **formailag is teljesül a teljesítésigazolók kötelezettségvállalók általi kijelölésének jogszabályi követelménye.** A 2009. évi költségvetés végrehajtásának ellenőrzése során éppen az ÁSZ jelentése hívta fel a figyelmet arra, hogy a teljesítési igazolók megnevezésének korábbi esetlegessége miatt szükséges egyes szerződéses sablonok felülvizsgálata. A hasznosult számvevői javaslat révén a szerződések sablonjai úgy készülnek, hogy azok definiálják a teljesítésigazoló személyét.

A teljesítésigazolás, számlaigazolás feladata és jogosultsága az ilyen jogosultsággal rendelkező munkatársak **munkaköri leírásában is szerepeltetésre kerül.** A munkaköri leírás munkáltatói jogkörgyakorló részéről való aláírásával ismét csak teljesül a teljesítésigazolók kötelezettségvállalók általi kijelölésének jogszabályi követelménye, mivel a munkaköri jogkörgyakorló és a kötelezettségvállalói feladatkör az intézményi hierarchiából fakadóan okszerűen egybeesik.

Az utalvány ellenjegyzők, az érvényesítők és a pénzügyi ellenjegyzők kijelölésére vonatkozó korábbi rendelkezéseket a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, utalványozás rendjéről szóló 11/2006. utasítása tartalmazta a következők szerint:

„Ellenjegyzés

4. pont (1) Az ellenjegyzés a kötelezettségvállalás pénzügyi teljesíthetőségét igazoló érvényességi feltétel. Ellenjegyzésre jogosult személy (a továbbiakban: ellenjegyző): a) a Hivatal gazdasági vezetője értékhatár nélkül, b) a Pénzügyi és Számviteli Osztály vezetője a 2. pont (2) bekezdés c) pont szerinti esetekben értékhatár nélkül, egyébként 20 millió Ft értékhatárig, c) a Hivatal vezető főkönyvelője 10 millió Ft értékhatárig.

[...] Érvényesítés

9. (1) Az érvényesítés a teljesítés szakmai igazolásán alapul. Utalványozás előtt a 8. pont szerint igazolt számlák, egyéb okmányok alapján érvényesíteni kell a kiadás jogosságát,összecszerűségét, a pénzügyi fedezet rendelkezésre állását, az előírt formai követelmények betartását, a beszerzett termékek nyilvántartásba vételét.

(2) Az érvényesítés a Pénzügyi és Számviteli Osztály feladata. Az érvényesítés az utalványrendelet megfelelő részeinek kitöltésével és aláírásával történik.

(3) Érvényesítést csak a munkaköri leírás szerint ilyen feladatkörrel rendelkező, vagy az ezzel írásban megbízott, legalább középfokú iskolai végzettségű és pénzügyi-számviteli szakképesítésű köztisztviselő végezhet.”

Az érvényesítők és a pénzügyi ellenjegyzők kijelölésére vonatkozó további rendelkezéseket a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, szakmai teljesítés igazolása, érvényesítés és utalványozás rendjéről szóló 7/2012. (VIII.24.) sz. elnöki utasítása tartalmazza a következők szerint:

„Kötelezettségvállalás tervezetének előzetes pénzügyi ellenjegyzése

5. § (3) Ellenjegyzésre jogosult személy (a továbbiakban: ellenjegyző): a) a Hivatal gazdasági vezetője értékhatár nélkül; b) a PSZO vezetője a Hivatal gazdasági vezető kötelezettségvállalása esetén értékhatár nélkül, egyébként 20 millió Ft értékhatárig; c) a Hivatalnak a főkönyvvezetési feladatokért munkaköri leírás szerint felelős tisztviselője 10 millió Ft értékhatárig. A kijelölt ellenjegyző távolléte vagy akadályoztatása esetén a gazdasági vezetőt a PSZO vezetője, a PSZO vezetőjét a Hivatal főkönyvelője helyettesíti utólagos beszámolási kötelezettséggel.

[...] Érvényesítés

11. § (3) Az érvényesítés a PSZO feladata. Érvényesítést csak a munkaköri leírás szerint ilyen feladatkörrel rendelkező, vagy az ezzel írásban megbízott, felsőoktatásban szerzett pénzügyi-számviteli végzettségű, vagy legalább középfokú iskolai végzettségű és emellett pénzügyi-számviteli szakképesítésű kormánytisztviselő végezhet.”

Az esetleg kétségek teljes eloszlatása érdekében idézem az érvényesítés feladatával megbízott hivatali pénzügyi munkatárs – munkaköri megnevezése: pénzügyi ügyintéző 1. – munkaköri leírását:

„IV. A munkakörhöz tartozó feladatok:

[...]

a beérkezett, az ellenőrzése során helyesnek ítélt számlák érvényesítése, szakmai igazolásának elvégzettetése, átadása kötelezettségvállalással való ellátásra és utalványozásra;

[...]

VI. Jogosultságok:

[...]

Gazdálkodási jogosultságok: érvényesítési joggal rendelkezik, számla work-flow folyamatban a belső utasításnak megfelelő elektronikus aláírási jogosultsága van.”

Nem vitatható, hogy a fentiek alapján az érvényesítő és ehhez hasonlóan a pénzügyi ellenjegyző személye egyértelműen megállapítható, és az sem, hogy kijelölésükre írásban került sor, hiszen a gazdálkodási jogkörök és a munkakörök szabályzati összerendelésének írásbelisége nem vitatható.

Végezetül tájékoztatom, hogy a kötelezettségvállalás, az ellenjegyzés, a teljesítés igazolása, az érvényesítés és az utalványozás hivatali szabályzata, valamint annak űrlapgarnitúrájának megújítása már folyamatban van. Ebben már olyan rendelkezés is szerepel, ahol a fenti bonyolultabb összefüggések leegyszerűsítése, a jobb áttekinthetőség, továbbá a külső ellenőrzés munkájának megkönnyítése érdekében a kijelölő és kijelölt aláírása egyazon okiraton szerepel.

A fentiek alapján visszautasítjuk még annak gondolatát is, hogy téves értelmezésre alapozott és kellő körültekintés híján hozott túlzó következtetés alapján a munkajogi felelősség kérdése akár csak elméleti szinten is szóba kerüljön.

IV. A közös jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatellátás tekintetében megfogalmazott megállapításokra vonatkozó észrevételek

A kontrollkörnyezet jogszabályi megfelelőségére vonatkozóan (jelentéstervezet II.rész 7.1. pontja) megállapítható, hogy az SZMSZ, a Hivatal közös jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatai ellátásának rendjét és módját – *a közös jogkezelő szervezetek támogatási politikáira és a bevétel jogosultak érdekében történő felosztására vonatkozó döntések miniszteri jóváhagyásának előkészítésével összefüggő feladatok kivételével* – a jogszabályi előírásoknak megfelelően tartalmazta.

Köszönettel vettük a II.7.1.1. pontban írt észrevételt. Az Szjt. 89. §-ának (11) bekezdésében szabályozott támogatási politika jóváhagyására irányuló eljárásra vonatkozó rendelkezések 2012. január 1-je és 2013. december 31. között voltak hatályban. A szellemi tulajdonra vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Módosító törvény) 2014. január 1-jétől – többek között – hatályon kívül helyezte a (11) bekezdés következő mondatát:

„A szervezet támogatási politikáját és a bevételnek a jogosultak érdekében történő felhasználására vonatkozó döntését - a kultúráért felelős miniszter véleményének kikérését követően - a Hivatal javaslatára az igazságügyért felelős miniszter hagyja jóvá.”

Ennek megfelelően e feladat megszűnt. Tekintettel arra tehát, hogy 2014. január 1-jétől a támogatási politika jóváhagyási eljárás – anyagi jogi, eljárási szabályok hiányában – nem

értelmezhető a Hivatal feladatkörével összefüggésben, az SZMSZ módosítását e tekintetben már nem tartjuk szükségesnek.

A jelentéstervezet 7.1.2. pontjában leírtak szerint „*A Hivatal belső szabályzataiban nem az Áhsz. előírásainak megfelelően rögzítette a felügyeleti díjbevételekhez kapcsolódó elszámolási és nyilvántartási feladatokat a 2014. évben.*”

A megállapításhoz kapcsolódó 14. javaslati pont a Hivatal közös jogkezelőkkel kapcsolatos feladatellátásának ellenőrzése tekintetében folytatott vizsgálatról szóló részbe ágyazva megállapítja, hogy szükséges a számviteli politika, a számlarend és az értékelési szabályzat aktualizálása. Az elmaradás tényét nem vitatva a javaslati pont kapcsán a megállapítás következő hiányosságaira kívánjuk felhívni az ÁSZ figyelmét.

Az Áhsz2. – az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rend. 50. § (1) bekezdése szerint

„a költségvetési és a pénzügyi számvitel alkalmazásával kapcsolatos sajátos szabályokat, előírásokat, módszereket a számviteli politikában kell rögzíteni. A számviteli politika az Szt. [az adott jogszabály tekintetében ez alatt a rövidítés alatt a számviteli törvényt kell érteni] 14. § (5) bekezdése szerinti szabályzatokból és a (7) bekezdés szerint szabályozandó más kérdéseket rögzítő dokumentumból áll. A számviteli politika elkészítéséért, módosításáért a 31. § (1) bekezdése szerinti személyek felelősek. A számviteli politika elkészítésére az Szt. 14. § (3)-(6), (8) és (11) bekezdésében foglaltakat a (2)-(7) bekezdésben foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni. [...]

(2) Az eszközök és források értékelésének szabályzatában rögzíteni kell [...]

d) a tulajdonosnak, tulajdonosi joggyakorló szervezetnek a vagyonkezelésbe adott eszközök vagyonértékelése során alkalmazott értékelési eljárás elveit, módszerét, dokumentálásának szabályait, felelőseit. [...]

51. § (2) Az egységes számlakeret alapján számlarendet kell készíteni. A számlarend az Szt. 161. §-a szerinti tartalommal készül azzal az eltéréssel, hogy annak (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat csak akkor lehet szabályozni, ha azokról e rendelet nem rendelkezik.”

A fenti jogszabályhelyek és a jelentéstervezet II. Részletes megállapítások fejezet 7.1.2. rész második felének áttekintése után egyáltalán nem világos:

- a) milyen közvetlen összefüggést talált az ellenőrzés a közös jogkezelőkkel kapcsolatos feladatellátás és a számviteli politika, de főleg az értékelési szabályzat karbantartottsága között;
- b) miért nem idézi a javaslati pont a II. 7.1.2. rész idevágó azon szövegét, amelyben megállapítja, hogy „*a 2013-ban hatályos Számviteli Politika-t a Hivatal az Áhsz. 8. § (3)-(5) bekezdései előírása szerint alakította ki. Az Értékelési szabályzat és a Pénzkezelési Szabályzat megfelelt az Áhsz. és a Számv. tv. előírásainak.*”;

szeretnénk rámutatni, hogy ennek a megállapításnak a leképezése teljes egészében hiányzik a szóban forgó javaslati pontból, így **annak tartalma a számvevői objektivitást mellőzve egyoldalú lett;**

- c) meglehetősen nyilvánvaló, hogy a megállapítás nem a számviteli jellegű szabályzatok rossz minőségéről, tartalmi hibáiról szól, hanem arról, hogy az államháztartási számvitel teljes reformjának következtében fellépő – egyébként érthetően és közismerten nagyméretű – feladatrengeteg miatt a szabályzatok aktualizálása késedelmet szenvedett, amit az is bizonyít, hogy a korábbi számviteli rendelkezés megfelelő volt; a számviteli terület egyébként aktuális számlatükörrel időben rendelkezett, ami az ellenőrzés számára nem vált nyilvánvalóvá a jelentéstervezet szerint.

A fentiekkel összefüggésben kiegészítésként tájékoztatjuk az ellenőrzést, hogy a 2014. év folyamán a közös jogkezelési tevékenységgel összefüggésben beszedett felügyeleti díjat a „KJK szervezetek felügyeleti díja” elnevezésű, „9113631231” számú főkönyvi számlára könyveltük. Ez megfelel az Áhsz₂. 16. mellékletében foglalt előírásoknak, mivel az itt rögzített egységes számlatükör szerint „*a közhatalmi eredményszemléletű bevételeket*” a 911-es számlacsoportban kell nyilvántartani. A felügyeleti díjakból származó bevételek nyilvántartása tehát a 2014. évben is (jog)szabályszerű volt.

A fentiekhez képest – ha lehet – **még fokozottabb szakmai értetlenséggel olvastuk**, hogy a jelentéstervezet hiányolja az eszközök és források értékelési szabályzatának a vagyonkezelésbe adott eszközök vagyonértékelése során alkalmazott értékelési eljárás elveivel való kiegészítését, mivel

- a) az értékelési szabályzat aktualizálása és a közös jogkezelőkkel kapcsolatos feladatellátás közötti közvetlen összefüggés nem látható;
- b) a Hivatalnál nincsenek értékelendő, vagyonkezelésbe adott eszközök, ezért az sem világos, miért kellene ezt szabályozni; nyilvánvalóan nem jogszabályi elvárás, hogy a nem létező eljárásokról, az irreleváns elemekről szabályzati szinten szülessék rendelkezés.

Kérjük a fentiek megértése és mérlegelése után a javaslati pont módosítását.

A Hivatal közös jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatok ellátásának szabályszerűségével (II.7.2.1. pont) összefüggésben nyugtázzuk a megállapítást, hogy **„A közös jogkezelő szervezetek nyilvántartásának kialakítása, vezetése – egy-egy tartalmi hiba és egy esetben a nyilvántartásba vételéről szóló közlemény megjelentetésének elmulasztása ellenére – megfelelt az Szjt. és a Kormányrendelet előírásainak.”**

Köszönettel vettük az észrevételt (II.7.2.1. pont), hogy „*Egy szervezet (REPROPRESS) esetében a közös jogkezelő szervezetnek a rövidített neve nem az alapszabályában foglaltak szerint szerepelt a nyilvántartásban.*”

A 2012. március 23. óta hatályos módosítást követően, a „Repropress Magyar Lapkiadók Reprográfiai Egyesülete” megnevezés helyett „Repropress Magyar Lapkiadók Reprográfiai Szövetség” (a továbbiakban: REPROPRESS) megnevezés szerepel az Alapszabályban. Az Szjt. 90. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a Hivatal által, a közös jogkezelő szervezetekről vezetett nyilvántartása tartalmazza a közös jogkezelő szervezet nevét. A 307/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (1) bekezdése értelmében a közös jogkezelő szervezet nyilvántartási adatainak módosítására hivatalból vagy a közös jogkezelő szervezet kérelmére kerülhet sor.

A nyilvántartás módosítását jelen időpontig a Repress nem kezdeményezte, de tekintettel az Alapszabályában foglaltakra a Hivatal haladéktalanul intézkedik a nyilvántartási adatok hivatalból történő módosítása iránt, a Repress egyidejű tájékoztatásával.

Ugyancsak a jelentéstervezet II.7.2.1. pontban szereplő kifogás, hogy „*A hivatal nem biztosított hozzáférést egy szervezet esetében a közös jogkezelő szervezet által alkalmazott díjszabáshoz (REPROPRESS) és egy szervezet esetében a felosztási szabályzatához (RSZ).*”

A reprográfiai többszörözés után járó kompenzáció tekintetében az Szjt. 21. §-ának (6) bekezdése tartalmaz arányszámokat a beszedett jogdíjnak az egyes jogosulti csoportokat képviselő közös jogkezelő szervezetek között történő szétosztásának arányára. Ezen arányoktól az érintett közös jogkezelő, illetve érdekképviselői szervezetek közös megállapodással eltérhetnek [Szjt. 21. § (7) bek.].

E körülményre tekintettel a Reprográfiai Szövetség (a továbbiakban: RSZ) vonatkozásában a Hivatal által vezetett nyilvántartásban az Szjt. 21. §-a szerinti reprográfiai díjigénnyel összefüggésben a következők szerepelnek:

- a jogdíjak és a felhasználás egyéb feltételeinek megállapítása,
- a díjazás iránti igény érvényesítése,
- a közös jogkezeléssel érintett felhasználások adatainak kezelése,
- *a jogdíjak felosztás céljára történő átadása az érintett jogosultak közös jogkezelő szervezetének.*

Az előbb említett körülmények okán az RSZ maga közvetlenül nem oszt fel jogdíjat a jogosultaknak, hanem a tagszervezet közös jogkezelő szervezetek javára juttatja el a reprográfiai felhasználások után beszedett jogdíjak arányos részét, amelyet a tagszervezetek osztanak fel az általuk képviselt jogosultak között, saját felosztási szabályzatuk alapján. Az **RSZ-nek erre való tekintettel nincsen felosztási szabályzata.**

A REPROPRESS által közös jogkezelőként gyakorolt, a Hivatal nyilvántartásában ekként feltüntetett jogosultságok, az Szjt. 21. §-a szerinti reprográfiai díjigénnyel összefüggésben a következők:

- a jogdíjak és a felhasználás egyéb feltételeinek megállapításában való részvétel,
- a közös jogkezeléssel érintett felhasználások adatainak kezelése,
- a közös jogkezeléssel érintett jogosultak, valamint műveik, illetve teljesítményeik adatainak kezelése,
- a jogdíjak felosztása.

Ezek alapján a REPROPRESS nem rendelkezik jogosultsággal jogdíj beszedésére és emiatt nincs is díjszabása, vagyis a nyilvántartás nem azért nem tartalmazza a dokumentumot, mert a Hivatal mulasztott volna. (Tájékoztatásul ismét utalunk arra, hogy a REPROPRESS az RSZ tagjaként e szervezettől kapja az RSZ által beszedett azon jogdíjat, amely a REPROPRESS jogosultjainak jár.)

Újabb, ugyancsak a jelentéstervezet II.7.2.1. pontban szereplő kifogás, hogy *„Egy szervezet (EJI) esetében a nyilvántartás archívuma nem tartalmazta a nyilvántartásból törölt, a 2014 októberében megszüntetett pénzforgalmi számlára, valamint a pénzforgalmi szolgáltató nevére és székhelyére vonatkozó adatokat.”*

A Hivatal haladéktalanul intézkedik a korrekció iránt.

A jelentéstervezet II.7.2.1. pontjának utolsó bekezdése szerint: *„A Hivatal az új jogkezelési tevékenység közös jogkezelő szervezetek nyilvántartásba történő bejegyzéséről szóló határozathozatalt követően egy esetben (EJI) nem intézkedett az új jogkezelési tevékenység Hivatalos Értesítőben közlemény formájában történő megjelentetéséről.”*

Az Szjt. 92/E. §-ának (4) bekezdése értelmében a Hivatal a nyilvántartásba vételt a Hivatalos Értesítőben közzéteszi. A nyilvántartásban szereplő egyesületekről és az általuk végzett közös jogkezelési tevékenységekről a Hivatal a Hivatalos Értesítőben - szükség szerint, de legalább évente egy alkalommal - közleményt jelentet meg.

Az EJI 2013. november 5-i beadványával kezdeményezte az Szjt. 74/A. §-ának (2) bekezdése szerinti díjazás közös jogkezelésbe vételét, amelyet az SZTNH a 2014. október 28-i határozatával nyilvántartásba vett. A Hivatalos Értesítő 2014. évi 64. számában (2014.12.23.) a többi jogkezelőre vonatkozó közlemény között megjelentette az EJI fentiek szerint módosított, nyilvántartott adatait.

E vonatkozásban utalunk azon körülményekre, hogy:

- a nyilvántartásba vétel Hivatalos Értesítőben történő közzétételére a Hivatalos Értesítő 2014. évi 64. számában (2014.12.23.) sor került,

- az Szjt. 92/E. §-ának (4) bekezdése nem rögzít a közlemény megjelentése tekintetében határidőt,
- a bejegyzés és az ezzel összefüggő adat megjelentetése között eltelt időszakban az EJI (díjszabás híján) nem tudta a bejegyzés révén szerzett jogokat gyakorolni.

Az előzőekre való tekintettel az észrevételben foglalt körülmény nem minősül aggályosnak.

A jelentéstervezet II.7.2.4. pontja szerint a Hivatal a felügyeleti díj-hátralék megfizetésére kötelező felhívásában három közös jogkezelő szervezetet nem figyelmeztetett (MAHASZ, FILMJUS, MISZJE) a mulasztás jogkövetkezményére és a késedelmi pótlék megfizetési kötelezettségére. Továbbá rögzíti, hogy a késedelmi pótlék felszámítására, valamint a felszámított késedelmi pótlék összegének végrehajtására pedig a Hivatal nem tett intézkedést.

Köszönettel vettük az észrevételeket, ezekkel összhangban a Hivatal a későbbiekben ilyen típusú felhívások esetén figyelmezteti majd a közös jogkezelő szervezeteket a felügyeleti díj megfizetése elmulasztásának jogkövetkezményére, a késedelmi pótlék-fizetési kötelezettségre, továbbá intézkedéseket foganatosítunk majd a késedelmi pótlék felszámítására és a felszámított késedelmi pótlék összegének végrehajtására.

Megjegyezzük egyébiránt, hogy a MISZJE 2013. évi éves felügyeleti eljárása során született, K1200005/43. számú felhívásban (2013. 08. 15.) a Hivatal figyelmeztette a MISZJE-t a jogdíjhátralék késedelmes megfizetésének következményére, továbbá a jelzett értesítési hiányosságok ellenére a Hivatal felhívására valamennyi közös jogkezelő szervezet megfizette díjhátralékát.

V. A jelentéstervezet tartalmát érdemileg nem befolyásoló, tárgyi tévedések.

A jelentéstervezet 3. oldalán azt rögzíti, hogy az SZTNH felügyeletét „..., 2014. január 1-jétől az igazságügyi miniszter látta el.”

Ugyancsak tárgyi tévedés, az átadott és bemutatott iratokkal, a valós tényekkel ellentétes a tervezet 22. oldalának azon szövegrésze, amely szerint „... a Hivatalnál – a Kbt. 22. § (2) bekezdésében biztosított lehetőség alapján – a közbeszerzési eljárások előkészítését megelőzően, az ISO integrált irányítási rendszerben határozták meg az adott közbeszerzésre vonatkozó szabályokat.”

Ezzel szemben a hivatali működés valóban megfelelt a Kbt. 22. § (2) bekezdésben írtaknak, mert az SZTNH a hivatkozott szabállyal összhangban gondoskodott a közbeszerzési eljárások előkészítéséről, amelynek keretében eljárásonként egyedi felelősségi rendben határozta meg az adott eljárások körülményeit, résztvevőit stb. De nem felel meg a valóságnak abban a tekintetben, hogy a közbeszerzési eljárásoknak semmilyen elemét az SZTNH ISO integrált irányítási rendszere nem szabályozza.

Budapest, 2016. március 11.

Az észrevételeket összeállította:

Farkas Szabolcs

dr. Ficsor Mihály

Horváth Zoltán

dr. Lábody Péter

dr. Péntek Gábor